

Takdim

İnsanlar her zaman huzurlu ve mutlu olmak isterler. Ancak huzur ve mutluluğun da bazı yasaları vardır, bunlara dikkat etmek gerekir.

İkili ilişkilerde, aile hayatında sizin için önemli olan nedir? Huzur mu, paylaşım mı, destek mi, heyecan mı, ya da güven mi? Vazgeçemeyeceğiniz öncelikler hangileridir, kesinlikle kabul etmeyeceğiniz şeyler nelerdir? Bunların adını doğru koymak gerekir.

Evlilik, oldukça önemli bir müessesedir. Özellikle yeni evlenenler veya bazı küçük ipuçlarına dikkat etmeyip de yıllarca acı çekmek zorunda kalan evli insanlar aslında bazı hususlara dikkat ederlerse daha mutlu bir hayat yaşayabilirler. Mutluluk öyle gökten zembille inmez. Hak etmesini bilenler, mutluluk için çaba harcayanlar mutlu olabilirler.

Bu küçük risale size mutlu bir yuvaya giden yolda kılavuzluk yapacaktır. Emeği geçen herkese gönül dolusu teşekkürler ediyorum...

Mustafa Özdemir

Giriş:

Hamd Allah'a mahsustur. Her zaman ona hamd eder, ondan yardım dileriz. Nefislerimizin şerrinden, kötü davranışlarımızdan ona sığınır ve ondan bağışlanmayı dileriz. Allah kime hidayet ederse artık hiç kimse onu saptıramaz. Kimi de saptırırsa hiç kimse onu hidayete erdiremez. Şahadet ederim ki; ondan başka ilah yoktur. O tektir, ortağı yoktur. Yine şahadet ederim ki Hz. Muhammed (s.a.v.) onun kulu ve elçisidir.

Bu girişten sonra diyorum ki:

Yuva Bir Nimettir

Allah (c.c.) Kuran'da şöyle buyurur: “Allah, evlerinizi sizin için bir huzur ve sükûn yeri yaptı.” (Nahl: 80)

İbn Kesir (Rahimehullah) bu ayetin tefsirinde şöyle der: Allah bu ayette kullarının üzerindeki nimetinin büyüklüğünü bildirmektedir. Öyle ki; oturdukları ve sükûn buldukları yuvalarını kendileri için barınma ve birçok yönden faydalandıkları yerler yapmıştır.

Yuva, yani evlerimiz bizim için ne anlama gelir? Orası kişi için; yeme, içme, eşi ile bir araya gelme, uyku ve istirahat ettiği ve aile efradı ile bir araya geldiği yerler değil midir?

Yuva aynı zamanda; kadının içinde oturduğu ve korunduğu yer değil midir? Allah (c.c.) şöyle buyurur: “Evlerinizde oturun, eski cahiliye âdetinde olduğu gibi açılıp saçılmayın” (Ahzap: 33).

Sığınacak bir yuvası olmadığından, yol kenarlarında yaşayan veya evlerinden çıkarılıp mülteci durumuna düşen ve geçici çadırlarda barınan insanların hallerini düşündüğün zaman, o vakit evin ne kadar büyük bir nimet olduğunu anlarsın. Çaresiz kalarak; "barınacak bir yerim, sığınacak bir mekânım olmadığından; bazen falan kimsenin evinde, bazen kahvehane-
de, bazen deniz kenarında bazen de arabamın

çadırında yatıyorum", diyen insanların hallerini düşünürsen, işte o vakit evsiz-barksız kalmanın ne kadar büyük bir nimetten mahrum olma anlamına geldiğini bilmiş olursun.

Allah (c.c.) Nadir Oğulları Yahudilerini cezalandırınca onları diyarlarından çıkardı ve ev nimetinden mahrum bıraktı. Allah şöyle buyurdu: "Ehl-i kitaptan inkâr edenleri, ilk sürgünde yurtlarından çıkaran odur... Öyle ki evlerini hem kendi elleriyle, hem de müminlerin elleriyle harap ediyorlardı"(Haşr: 2).

Müminleri Yuvalarına Önem Vermeye Sevk Eden Pek çok Faktör Vardır

1. Gerek kendi nefsinin, gerekse çocuk çocuğunu cehennem ateşinden korumak. Allah (c.c.) şöyle buyurur: "Ey inananlar! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun. Onun başında, acımasız, güçlü, Allah'ın kendilerine buyurduğuna karşı gelmeyen ve emredildiklerini yapan melekler vardır." (Tahrim: 6).

2. Kıyamet gününde, Allah'ın huzurunda hesaba çekilecek aile reisinin üzerinde bulunan sorumluluğun büyüklüğü.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurur: “Allah (c.c.) kıyamet gününde her idareciden; idaresi altında bulunan kimselerin hakkına riayet edip etmediğinden soracaktır. Aynı şekilde kişiye de sorumlu bulunduğu aile efradı hakkında soracaktır.”

3. Yuva; bedeni muhafaza etme, onu her türlü kötülük ve zarardan koruma yeri olduğu gibi, fitne zamanlarında da kişinin sığınacağı yasal yerlerin başında gelir.

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor: “Diline sahip çıkan, evine sığınıp kendi hatalarına ağlayan kimseye ne mutlu .”

Bir başka hadisinde de Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyuruyor. “Kim şu beş şeyden birini yaparsa, Allah o kimsenin mükâfatını vermeye kefilidir: Hastayı ziyaret eden; Allah yolunda bir gazaya çıkan; idarecisinin huzuruna yanlışını düzeltmek veya saygı bildirmek için çıkan; insanlara zarar vermemek veya kimseden zarar görmemek için evinde oturan kimse.”

Efendimiz (s.a.v.) bir başka ifadesinde de şöyle buyurmuştur: “Kişinin fitnedan kurtulması evinde oturması ile sağlanır.”

Kişi; böyle bir davranışın faydasını daha çok gurbette iken; karşılaştığı kötülüğü yok et-

meye veya karşı çıkmaya gücü yetmediği bir ortamda görür. Bu durumda kişinin kendini haram işlemekten koruması veya gözlerini harama bakmaktan sakındırması için sığınacağı yer evdir. Böyle bir davranışla aynı zamanda; ailesini açılıp saçılmaktan, çocuklarını da kötü arkadaşlardan korumuş olur.

4. Genellikle insanlar vakitlerinin çoğunu evlerinde geçirirler. Özellikle de; aşırı sıcağın veya soğuklarda, yağışlı havalarda, günün ilk ve son vakitlerinde, iş ve okul sonunda, böyle olunca da evde geçen vakitleri hayırda, Allah'a ibadet ve itaatte geçirmek gerekir. Aksi takdirde bu vakitler haramlarda tükenecektir.

5. Bu nokta en önemli maddelerden biridir. Şöyle ki; eve önem vermek, islam toplumunu inşa etmeye ve oluşturmaya götüren en büyük araçtır. Zira toplumun tuğlasını oluşturan yuvadır. Evler mahalleleri, mahalleler ise toplumu meydana getirirler. Eğer bu tuğlalar sağlam olursa toplum da Allah'ın hükümlerini yerine getiren sağlam, Allah düşmanlarına karşı dimdik duran, hayrı yayarak kötülüğü bertaraf eden bir toplumdur olacaktır. Bu sayede; evden topluma yararlı fertler, örnek insanlar, ilim talebesi, samimi mücahit, salih kadın, eğitici anne ve diğer yapıcı insanlar ortaya çıkacaktır.

Konu bu denli bir öneme sahip olup, evlerimiz ise pek çok kötülükle dolu ve ihmal edilmiş olarak ifrat ve tefrite terk edilmiş olunca; haklı olarak şu önemli soruyu sormak durumundayız:

O Halde Mutlu Bir Yuva Kurmak İçin Ne Gibi Vasıtalar Gereklidir?

Kıymetli okuyucu! Sunacağım bu tavsiyelerin Müslümanlar için faydalı olmasını Allah'tan dilerken; kuracakları yuvalar için ne gibi vasıtaların gerekli olduğu ruhunu da yeniden onlarda diriltmesini dilerim.

Bu tavsiyeler iki nokta üzerinde yoğunlaşmaktadır: Biri; iyiliği emretmek sureti ile insanlara fayda sağlamak, diğeri ise kötülüğü engellemek sureti ile meydana gelecek zararı onlardan bertaraf etmektir.

Şimdi konuyu ayrıntılı olarak ele alalım.

Yuvayı Kurma Aşamaları

1. Tavsiye:

Eş Seçimini İyi Yapmak

“Aranızdaki bekârları, kölelerinizden ve cariyelerinizden elverişli olanları evlendirin. Eğer bunlar fakir iseler, Allah kendi lütfü ile onları zenginleştirir. Allah lütfü geniş olan ve her şeyi bilendir. (Nur: 32)

Evlenecek kişinin saliha bir eş seçimi için aşağıdaki şartlara riayet etmesi gerekir:

1. “Kadın dört şey için nikâhlanır: Malı, soyu, güzelliği ve dindarlığı. Sen dindar olanı seç, diğerlerine ise fazla iltifat eme”. (Muttefekun aleyhi)

2. “Dünya bir meta’dır. Onun en hayırlı olanı ise saliha kadındır” (Müslim: 1468).

3. “Sizden her biriniz şükreden bir kalb, Allah’ı zikreden bir lisan ve ahiret işlerinde kendisine yardımcı olacak mümine bir eş edinsin” (Ahmed: 5/282; Tirmizi ve İbn Mace ise Sahihu’l-Cami’5231 de Sevban’dan rivayet etmişlerdir).

4. Diğer bir rivayette ise: “Din ve dünya işlerinde sana yardım edecek saliha bir eş, senin için insanların sahip olduğu en kıymetli bir hazinedir” (Beyhaki, Sahihu’l-Cami’ 4285

5. “Doğurgan ve sevimli olan kadınla evlenin, zira ben kıyamet gününde nebiler arasın-

da sizin çokluğunuzla iftihar ederim”. (İmam Ahmed: 6/195).

6. “Bakire kızlardan şaşmayın, zira onların rahimleri daha verimli, dilleri daha tatlı ve aza daha çok razı kanaat ederler”. Başka bir rivayette ise bakire kızlarla evlenmeye teşvik için şöyle denmektedir: “hile ve desiseleri daha azdır”. (İbn Mace, Sahih dizi: 623

Diğer yandan; sahih hadiste geçtiği gibi; saliha kadın insanı mutlu eden dört şeyden biridir. Kötü kadın ise insanı mutsuz eden dört şeyden biridir. Söz konusu hadiste şöyle geçmektedir: “Kişinin mutluluğunu sağlayan dört şeyden birisi de: gördüğün vakit seni hoşnut kılan, yanından ayrıldığın vakit kendi iffetine sahip çıkıp senin malını koruma hususunda kendisinden emin olduğun saliha kadındır. Kişinin mutsuzluğuna delalet eden dört şeyden birisi de: gördüğün vakit seni üzen, dili ile sana saldıran, yanından ayrıldığın vakit kendi iffetine sahip çıkmayıp senin malını korumada kendisinden emin olmadığını kötü kadındır”. (İbn Mace, Sahih dizi 282).

Bu sebeple; evlenmek amacıyla müslüman bir kızı istemeye gelen kimsenin durumuna bakılır ve aşağıdaki şartlar çerçevesinde isteği yerine getirilir:

“Dindarlığı ve ahlaki konusunda razı olduğunuz birisi kızınızı istemeye geldiği zaman onu geri çevirmeyin. Şayet onu geri çevirirseniz, bu durumda yeryüzünde kötülük yayılır, fitne ve fesat her tarafa dağılır”.

Bütün bu geçenlerden anlıyoruz ki; eş terciğinde iyi araştırma yapmak, konu ile ilgili gerekli bilgileri toplamak ve bu bilgilerin kaynağını iyi araştırmak gerekir. Aksi takdirde kurulan yuvanın bozulması ve çökmesi kaçınılmaz olur.

Salih bir erkekle saliha bir kadının birlikte kurdukları yuva elbette sağlam ve sarsılmaz olacaktır. Zira mümbit bir arazinin bitkisi Allah’ın izni ile sağlam çıkar. Kötü zeminin bitkisi ise ancak çürük bir vaziyette olur.

2. Tavsiye:

Eşi Düzeltmeye Çalışmak

Eğer kişinin evlendiği hanım saliha bir kadın ise buna diyecek bir şey yok. Bu Allah’ın lütuf ve ikramıdır. Fakat eş istenen seviyede değilse bu durumda aile reisinin onu düzeltme yoluna gitmesi gerekir. Kadının yeteri seviyede sa-

liha olmayışı şu noktalardan kaynaklanmış olabilir:

Kişinin; başlangıçta dindarlık konusuna önem vermediği için dindarlıkla alakası olmayan bir kadınla evlenmiş olması, ya da; onu düzeltirim ümidi ile evlenmiş olması, yahut akrabaların baskısı ve zoru ile evlenmeyi kabullenmesi. İşte bu durumlarda kadını ıslah yoluna gitmek gerekli ve zorunludur. Müslüman kişi her şeyden önce şunu bilmelidir ki; hidayet ancak Allah'tandır. Gerçek düzeltici ve ıslah edici ancak odur. Allah (c.c.) kulu Zekeriya'ya (a.s.) olan lütuf ve ikramı hakkında şöyle buyurur: "... Eşini de kendisi için elverişli kıldık" (Enbiya: 90).

Bu elverişlilik bedeni veya dini açıdan olsun değişmez. İbn Abbas (r.a.) bu konuda şöyle der: eşi kıırdı, doğurmuyordu sonra doğurdu. A'ta ise şöyle der: Dili bir az uzunca idi dolayısı ile Allah onu düzeltti ve ıslah etti. Kadını ıslah etmenin bazı araçları vardır, başlıcaları şunlardır:

A. Allah'a olan her türlü ibadetini doğru yapmada kadına itina ile yaklaşmak. Bunun ayrıntısı az ileride gelecektir.

1. Kadının inancını kuvvetlendirmeye gayret göstermek. Örneğin:

2. Gece namazını kılmaya teşvik etmek
3. Kuran-ı kerim okumasını sağlamak
4. Bazı zikir ve duaları yerinde ve vakitlerinde yapmasını sağlamak
5. Sadaka vermeye teşvik etmek
6. Faydalı dini kitaplar okumasını sağlamak
7. İlim ve iman konularında faydalı dini kasetleri dinlemesi ve bunları dinlemeye devam etmesi.
8. Dindar olan kadınlarla arkadaşlık kurmak ve bu bağları güçlendirmek. Diğer yandan onlarla karşılıklı güzel sohbet ve faydalı ziyaretlerde bulunmak.
9. Kadını kötü arkadaşlardan ve kötü mekânlardan uzaklaştırmak, onu her türlü kötülüğe karşı kollayıp korumak.

Evde Yapılması Gereken Dini Vazifeler

3. Tavsiye:

Evi İbadet Yeri Yapmak

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyuruyor: “İçinde Allah anılan ev ile anılmayan evin misali, tıpkı yaşayan insan ile ölen insanın misali gibidir”.

Bu sebeple bir ev her çeşit ibadet ve zikre uygun bir mekân haline getirilmelidir. Kalp ile, dil ile zikir yapmak, namaz kılmak, Kur’an-ı kerim okumak, şer’i ilimleri ve her çeşit kitaplarını okuyup müzakere etmek şeklinde olabilir.

Bugün nice Müslümanlar vardır ki; onların evlerinin içinde Allah’ın adı anılıp ibadet yapılmadığı için; bu evler hadiste de ifade edildiği gibi, adeta ölü hükmündedir. Dahası; eğer bu evlerde şeytanın hoşlandığı çeşitli çalgı ve sazlar çalınıyorsa, gıybet, iftira ve dedikodu yapılıyorsa artık bu evlerin halini siz düşünün.?!...

Bahsi geçen bu evlerin pek çoğunda; haramlar işlenmekte, islama muhalif davranışlar sergilenmektedir. Örneğin: Dini açıdan bir arada bulunmaları sakıncalı olan yabancı erkek ve kadınların bir arada yaşamaları. Birbirlerine mahrem olan akrabaların örtünme kurallarına riayet etmemeleri, ayrıca ziyaret adabına riayet etmeyen ve rahatlıkla eve giren ve çıkan komşuların durumu. Böyle evlere meleklerin girmesi

mümkün müdür?! O halde ey Allah'ın kulları! Çeşitli zikir ve ibadetlerle evlerinizi diriltiniz.

4. Tavsiye:

Evi Kiblegah Edinmek

Bunun anlamı: evleri; içinde ibadet yapılmaya uygun hale getirmektir. Allah (c.c.) Kur'an-ı kerimde şöyle buyurur: “Biz de Musa ve kardeşine: Kavminiz için Mısır’da evler hazırlayın ve evlerinizi namaz kılınacak yerler yapın, namazlarınızı da dosdoğru kılın. Ey Musa Müminleri müjdele! Diye vahy ettik”. (Yunus: 87).

İbn Abbas (r.a.) şöyle der: Evlerini namaz kılacak yerler yapmakla emr olundular.

İbn Kesir de şöyle der: Firavun ve kavmi tarafından müslümanlara yapılan işkence ve sıkıntılar artınca – doğrusunu Allah bilir- çokça namaz kılmakla emir olundular. Allah şöyle buyurur: “Ey iman edenler! Sabır ve namaz ile Allah’tan yardım isteyin” (Bakara: 153). Hadis-i şerifte de şöyle denmektedir: “Peygamber (s.a.v.) bir sıkıntı ile karşılaştığı vakit namaz kılardı”. Bu durum evlerde namaz kılmanın ne denli önemli olduğunu göstermektedir. Özellikle de kişinin kendini zayıf ve güçsüz hissettiği anlarda

bu önem daha da artmaktadır. Aynı şekilde; müslümanların küfrün karşısında namazlarını açıktan kılma fırsatı bulamadıkları bazı ortamlarda durum böyledir. Burada Hz. Meryem'in ibadet makamı olan mabedini hatırlıyoruz ki; Allah (c.c.) bu konuda şöyle buyurur: "Zekeriya, onun yanına mabede her girişinde orada bir rızık bulur" (Al-i İmran: 37)

Sahabe- kiram (Allah onlardan razı olsun) farz dışındaki namazlarını evde kılmaya büyük önem gösterirlerdi. Aşağıdaki hikâyeye bu gerçeği açıkça dile getirmektedir: Mahmut b. Rabi' el-Ensari anlatıyor. Resulullah'ın arkadaşlarından, Ensar'dan ve aynı zamanda Bedir savaşına katılan Utban b. Malik, Peygamber (s.a.v.)e gelerek şöyle dedi: Ey Allah'ın Resülü! Gözlerim görmüyor, kavmime imamlık yapıyorum. Yağmur yağdığında benimle onlar arasındaki dere taşıyor, onların mescidine varıp orada imamlık yapamıyorum. Ey Allah'ın Resülü, senden bir dileğim var. Evime gelseniz ve orada namaz kılsanız, ta ki namaz kıldığınız yeri ben kendime namazgâh edineyim. Bunun üzerine peygamber (s.a.v.) inşallah dediğini yapacağım dedi. Utban şöyle der: Sabah olup güneş yükselince Peygamber (s.a.v.) Hz. Ebubekir'le birlikte çıka geldi. Resulullah eve girmek için izin istedi, ben de izin verdim. Eve girdi, oturmadı. Sonra şöyle seslendi: Evinin neresinde namaz kılmamı seversin? Ben de evin köşelerinden birini gös-

terdim. Efendimiz (s.a.v.) orada durdu, tekbir getirdi, biz de saf bağladık, daha sonra iki rekât namaz kıldı arkasından selam verdi. (Buhari, el-Feth 1/519)

5. Tavsiye:

Aile Efradına İmani Konuları Öğretmek

Hız. Aişe (r.a.) anlatıyor. “Rasulullah (s.a.v.) gece namazını kılar, vitir namazını kılnca: Ey Aişe kalk, vitrini kıl derdi”. (Müslim, Nevevi şerhi: 6/23)

Yine Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: “Allah o kişiye rahmet etsin ki; gece kalkıp namaz kılar, sonra da hanımını uyandırır o da namaz kılar. Şayet hanımı kalkmazlık ederse üzerine su serper.” (Ahmet ve Ebu Davut: Sahihü'l-Cami, 3488).

Kadınları yuvalarında sadaka vermeye teşvik etmek imanı arttıran büyük bir iştir. Peygamber (s.a.v.) şu sözü ile kadınları sadaka vermeye teşvik etmiştir: “Ey kadınlar, sadaka verin, zira ateş ehlinin ekseriyetinin kadınlar olduğunu gördüm” (Buhari, el-Feth, 1/405).

Ortaya atılan güzel fikirlerden biri de; fakir ve miskinlere verilmek üzere evlerde kurulan yardım sandıklarıdır. Bu sandığa bırakılan her yardım muhtaçların mülkü sayılır. Zira yardımları bir araya toplayan bu kutu, müslümanın evinde onlara ait olan bir sandıktır.

Aile efratları; aralarında Eyyamı'l-biyz denilen günlerinde (her ayın 13.14.15), pazartesi ve Perşembe günlerinde, muharrem dokuz ve onuncu günlerinde, Arefe gününde, Muharrem ve Şaban'da oruç tutan örnek bir şahsiyet gördüklerinde bu durum onlar için de güzel bir örnek oluşturur.

6. Tavsiye:

Zikir, Dua ve Evde Yapılması Gereken Sünnetler

Konu ile ilgili örneklerin bir kısmı şöyledir:

Eve Girerken Okunacak Dua

Müslim Sahih'inde Peygamber (s.a.v.)'in şöyle dediğini nakleder: "Kişi evine girerken veya bir şey yediğinde Allah'ın ismini anarsa

(Bismillah veya Bismillahirrahmanirrahim derse) şeytan avenelerine şöyle der: sizin için burada ne geceleme ne de bir şey yemek vardır. Şayet Allah'ın adını anmadan eve girerse o vakit şeytan avenelerine: sizin için burada geceleme vardır der. Yemek yemeye başladığında da Allah'ın ismini anmadan yerse bu defa şeytan: burada sizin için hem geceleme hem de akşam yemeği yemek vardır der." (İmam Ahmed, Müsned:3/346; Müslim: 3/1599).

Evden Çıkarken Okunacak Dua

Ebu Davut Süneninde, Peygamber (s.a.v.)in şöyle dediğini nakleder: "Her kim evinden çıkarken: بِسْمِ اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ ، لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ "

"Bismillah, tevekkeltu alallah, la havle vela kuvvete illa billâh" derse, melekler tarafından o kimseye: bu sana yeterlidir, muhafaza olundun, hidayet olundun, denir ve şeytan o kimseden uzaklaşır. Diğer şeytan ise şöyle ekler: hidayet bulan, muhafaza olunan ve kifayet gören bir kimseye ne yapabilirsin?" (Ebu Davud ve Tirmizi, Sahihu'l-Cami':499)

Misvak Kullanmak

Müslim Sahihinde; Hz. Aişe (r.a.)'nin şöyle dediğini nakleder: “Allah Resulü (s.a.v.) evine girdiği vakit misvak kullanırdı”. (Müslim, Taharet kitabı: 15/44).

7. Tavsiye:

Şeytanı Evden Kovmak İçin Bakara Süresini Okumak

Bu konu ile ilgili hadisler şöyledir:

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Evlerinizi kabirlere çevirmeyin. Bilin ki şeytan içinde Bakara suresi okunan evde durmaz. (Müslim: 1/539).

Yine Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Evlerinizde Bakara süresini okuyun, zira şeytan içinde bakara süresi okunan bir eve girmez” (Hâkim, el-Müstedrek: 1/561; Sahihu'l-Cami'de: 1170)

Fadl (r.a.): Bakara'dan kasıt son iki ayettir. Dolayısı ile evde okunması tavsiye edilen, Bakara suresinin son iki ayettir der. Peygamber (s.a.v.) şöyle dedi: “Allah (c.c.) yeri ve göğü yaratmadan iki bin sene önce, arşın yanında bir

kitap yazdı, o kitaptan iki ayet indirip onları Bakara suresinin sonuna yerleştirdi. Bu ayetler bir evde üç gece okunursa şeytan o eve asla yaklaşmaz”. (İmam Ahmed, Müsned: 4/274; Diğer hadisçiler de Sahihu’l-Cami’de: 1799) rivayet etmişlerdir.

8. Tavsiye:

Aile Efradına Dini İlimleri Öğretmek

Ayet-i kerimede emredildiği gibi; aile reisinin aile efradına şer’i ilimleri vermesi dinen farzdır. Allah (c.c.) şöyle buyurur: “Ey iman edenler! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun” (Tahrim: 6). Bu ayet-i kerime; aile efradını eğitmenin, onlara islami terbiye vermenin ve onları kötülüklerden alıkoymanın dinen gerekli olduğunu açıkça belirtmektedir. Kıymetli okuyucu! şimdi sana tefsircilerin bu ayetle ilgili olarak aile reisine düşen bazı görevler hakkında söyledikleri görüş ve yorumları veriyorum:

Katade (r.a.) şöyle der: Aile reisi; aile efradına Allah’a ibadeti emreder ve ona karşı gelmekten sakındırır. Bu emri yerine getirmele-

rini onlardan isterken bu konuda onlara yardımcı olur.

Dahhak ve Mukatil (r.anhuma) şöyle der: Aile efradına, cariye ve yakın akrabalara Allah'ın farz kıldığı ve yasakladığı hükümleri öğretmek her müslüman üzerine düşen bir vazifedir.

Ali (r.a.) ise şöyle der: Onları öğretin ve terbiye edin.

İlkiya et-Taberi (rahimehullah) şöyle der: Evlatlarımıza ve ailelerimize dinlerini, haklarında hayırlı olan şeyleri, gerekli edep ve terbiyelerini öğretmemiz gerekir. Peygamber (s.a.v.) akraba olmayıp sadece hizmet veren cariyelere dahi dinlerini öğretmenin gerekliliğine vurgu yaptığına göre; bir aile reisi için öz ve hür olan çocuklarına ve ailesine karşı ne derece sorumluluk taşıdığını artık siz düşünün.

İmam Buhari (rahimehullah) sahihinde: "Kişinin cariyesini ve aile efradını eğitmesi" başlığını verdikten sonra; Peygamber (s.a.v.)in şu hadisini zikreder: "Üç sınıf vardır ki, onlar için iki kat sevap vardır:...bunlardan biri de; himayesinde bulunan cariyesini eğitip, onu güzel bir edeple terbiye eden, dinini güzel bir şekilde öğreten, onu kölelikten kurtarıp hürriyetine kavuşturduktan sonra da onunla evlenen kimse-

dir. İşte iki sevap elde edenlerden biri bu kim-sedir.”

İbn Hacer (rahimehullah) da; cariye hadisinin şerhinde, hadisi aynı başlık altında ve aynı metinle vermiş, aile efradını da buna kıyas ederek zikretmiştir. Zira kişinin hür ve öz olan çocuklarına önem vererek Allah'ın farz kıldığı şeyleri ve Peygamberin sünnetini öğretmesi, hak olarak sıralamada cariyeninkinden önce gelir.

Bazen; yoğun meşguliyet ve vazifeye olan bağlılıktan dolayı kişi ailesine karşı görevini yerine getirmez. Buna alternatif bir çözüm olarak kişi, bir gününü evinde bu işe adanmalı; yani aile efradının eğitimine, yakın akrabaları da buna katarak ilmi toplantı düzenlemeye tahsis etmeli ve onlara bu günü duyurmalıdır. Onlar da bu randevuya bağlı kalarak büyük bir istek ve aşkla bu toplantıya katılmalıdırlar. İşte sana Efendimiz (s.a.v.)'in bu konudaki bir uygulaması:

İmam Buhari (rahimehullah): "İlimde; Sadece Kadınlara Ayrı Bir Gün Tahsis Edilir mi?" Hadis başlığını verdikten sonra; Ebu Said el- Hudri'nin şu hadisini nakletmiştir. "Kadınlar Peygamber (s.a.v.)'e şöyle dediler: Bizler erkeklerin yoğunluğundan dolayı senin yanına varmıyoruz. Bundan dolayı bizlere de bir gün tahsis etseniz? Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) onla-

ra bir gün vaat ederek o günde onlarla buluştu, onlara vaaz ederek emir ve tavsiyelerde bulundu.”

İbn Hacer; Sehl b.Ebi Salih'den, o da babasından, o da Ebu Hureyre'den bu hikayenin aynısını rivayet ederek şöyle nakleder: “Peygamber (s.a.v.) kadınlara: "sizin buluşma yeriniz filan kadının evidir dedi ve kendisi de oraya gelip onlara vaaz etti.” (Fethu'l-Bari 1/195)

Bu hadisten şu sonuçları çıkarabiliriz: Kadınların evlerde eğitilmeleri, sahabe kadınlarının öğrenmeye karşı duydukları yoğun istek ve talep, kadınları ihmal edip dikkati ve yoğunluğu sadece erkeklere vermenin gerek davetçiler açısından gerekse aile reisi açısından büyük bir eksikliklerdir.

Bazı okuyucu kardeşlerimiz şu soruyu sorabilirler: Bu iş için bir gün tahsis edip ailelerimize de bunu bildirdiğimizi farz edelim. Peki, bu oturumlarda bize neler öğretilen ve bu işe nereden başlayacağız?

Kıymetli okuyucu kardeşim, cevap olarak sana bir öneride bulunacağım. Önerdiğim bu metod aynı zamanda ayrıntılı ve kolay, hem genel olarak aile fertleri, hem de sadece kadınlar için geçerlidir.

Allame İbn Sadi'nin: "Teysiru'l-Kerimi'r-Rahman fi Tefsiri Kelami'l-Mennan" adlı tefsir kitabı, oldukça kolay bir üslupla hazırlanmış, aynı zamanda da ayrıntılı anlatıma yer veren güzel bir kaynaktır. Onu okuyarak ve ondan bazı ayet veya sureler çıkararak başlayabilirsin.

"Riyazu's-Salihin" adlı hadis kitabındaki hadisleri, açıklamaları ile birlikte okuyarak, ondan çıkarılan dersler ve sonuçlardan yararlanabilirsin.

Ayrıca: "Nüzhetü'l-Muttakin" adlı kitaba da müracaat edebilirsin.

Bu konuda bir diğer kaynak da; Allame Sıddik Hasan Han'ın: "Hüsnu'l-Üsve Bima Sebete Anillahi ve Resülihi fi'n-Nisvah" adlı kitaptır.

Ayrıca kadınların; yeteri kadar fıkhi hükümleri; örneğin: temizlikle ilgili hükümleri, adet halleri ile ilgili kanları, namaz, zekat, oruç ve hac ile ilgili hükümleri, bazı yiyecek ve içeceklerin, elbise ve giyeceklerin hükümlerini, fitrattan gelen sünnetleri, mahremlerle ilgili hükümleri, şarkı ve resimlerle ilgili hükümleri ve benzerlerini, bu konularda yazılmış güvenilir kaynaklardan okumaları, öğrenmeleri ve bilmeleri de oldukça önemlidir. Bu konularda başvurula-

bilecek islam hukuku ile ilgili kaynaklar oldukça çöktür.

Ayrıca kadınların islam âlimleri tarafından; aile fertleri ve kadınlara yönelik verilen derslere, genel konferanslara, katılmaları da önemli konular arasında yer alır. Medya kanallarında yer alan Kur'an-kerim programlarını dinleyip onları takip etmeleri, eğitim amaçlı düzenlenen sergi ve etkinliklere şeri ölçüler daire-sinde katılmak bu konunun önemli etkinliklerinden bazılarıdır.

9. Tavsiye:

Yuvada Örnek Bir Kütüphane Oluşturmak

Aile fertlerinin eğitime katkıda bulunacak, onları dini konularda aydınlatacak, dini hükümlere bağlılıklarını sağlayacak konular arasında islami bir kitaplık oluşturmak gelir. Adı geçen bu kitaplığın büyük olması şart değildir. Önemli olan bu kitaplıkta seçilmiş kaynakların yer alması ve aile fertlerinin rahatlıkla ulaşabilecekleri ve istifade edecekleri bir yerde bulunmasıdır.

Bu kütüphane; aile fertlerinin toplandıkları odaların birinde, temiz ve düzenli bir mekânda, kitaplığın bulunmasına elverişli bir ortamda, yatak odasında, misafir odasında, ya da ferdin evde iken sürekli olarak kolaylıkla ulaşılabilir bir yerde olması gerekir.

Kütüphanenin iyi düzen ve donanımı için; çeşitli meseleleri araştırmaya uygun kitapların orada yer alması gerekir. Okulda okuyan talebelere, farklı seviyedeki insanlara, küçük ve büyüklere, kadın ve erkeklere hitap etmesi; ayrıca eve gelen misafirlere, arkadaşların çocuklarına ve aileyi ziyaret eden diğer dostlara hediye etmek için; güzel baskılı, hadis tahrirleri yapılmış, tahkikli kitapların da bu kütüphanede yer alması gerekir. Evde böyle bir kütüphanenin oluşturulması için yapılacak şey ise; kitap alanında ehil ve uzman olan kişilerle istişare edip, güvenilir yayın evlerinden ve bazı kitap fuarlarından temin edilmesidir.

Kütüphanede bulunan bir eseri kolay ve rahat bir şekilde elde etmek için de; kitaplar konularına göre tasnif ve tertip edilerek ayrı bölümlere konmalıdır. Örneğin: Hadis kitapları bir rafta, tefsir kitapları ayrı bir rafta, fıkıh kitapları v.s.ayrı bir rafta yer almalıdır. Ayrıca aile fertlerinden birisi; araştırma yapacak kimselere kolaylık sağlaması açısından, farklı raflara konan bu kitapların, konularına göre alfabetik bir

fihrisini çıkarmalıdır. Çünkü evde bulunan bu islami kütüphanenin kitaplarını inceleyen ve isimlerini soran pek çok meraklı okuyucu olabilir.

10. Tavsiye:

Evde Bulunan Ses Cihazları

Yuvada bulunan kayıt cihazları ve kasetler, hem iyilikte hem de kötülükte kullanılmaya müsait aletlerdir. Bunları ne şekilde kullanırsak acaba Allah rızasına uygun hareket etmiş oluruz?

Bunun gerçekleşmesi için de: ünlü âlimlerin, güzel Kuran okuyucularının, konferansçıların, hatip ve vaizlerin seslerini ihtiva eden faydalı kasetlerden oluşan sesli bir kütüphane oluşturmak gerekir.

Örneğin: teravih namazını güzel ve etkili bir sesle kıldırın bazı imamların seslerini kasetlerden dinlemek, şüphesiz ki evde bulunan aile fertleri üzerinde büyük bir etki meydana getirir. Bu aile fertleri gerek Kuran'ın anlamını dinlemeleri, gerekse ezberlediklerini tekrarlamak yönüyle veya günah içeren bir takım şarkı ve türküyü dinlemekten kurtulup Kuranı dinleye-

rek onun güzel himayesine girmek cihetiyle bu etki kendilerinde meydana gelmektedir. Çünkü kalplerde; günah içeren seslerle, Kuran okuyan seslerin birbirine karışması uygun olmaz.

Nice aile fertleri vardır ki; onlar günlük hayatlarında kasetlerden dinledikleri dini fetvalar ve meseleler sayesinde ihtiyaç duyulan birçok fıkhi meseleyi elde ederek öğrenmiş bulunmaktalar. Bu konuda: Şeyh Abdülaziz b. Baz, şeyh Muhammed Nasıruddin el- Albani, Şeyh Muhammed el-Usaymin ve Şeyh Salih el- Fevzan gibi âlimlerin dini konularda verdikleri fetvaları içeren kasetler önerilmeye değer kasetlerdir.

Müslüman aileler dini meseleleri ve fetvaları öğrenirken hassasiyet gösterip itinalı davranmaları gerekir. Zira öğrendikleri şey dindir, dolayısı ile dinlerini nereden ve kimden aldıklarına bakmaları lazım. Yaşantısı ve takvası düzgün olan, Allah'tan korkan, sahih hadisleri esas alarak, mezhep taassubuna girmeden her zaman delil ve hüccetle hareket eden, mezhep konusunda orta yolu takip ederek ifrat v tefritten kaçınan kimselerden dini konuları öğrenip almalıyız. Allah (c.c) şöyle der: “Bunu bir bilene sor” (Furkan: 59).

İnsanları aydınlatan, bilgilendirmeye çalışan, delillerle kötülükleri insanlardan uzaklaş-

tırmaya çalışan âlimlerin konuşma ve konferanslarını dinlemek, müslüman yuvada yaşayan aile fertlerinin kişiliğini oluşturma açısından son derece önemlidir. Tabiki ses kasetleri oldukça yaygın, konuşmacılar da çoktur. Burada önemli olan şey; müslümanın; doğru bir metotla faydalı olan konuşmacının vasıflarını bilmesidir. Ta ki; gönül rahatlığı ile ve büyük bir istekle onu takip edebilsin ve ondan yararlanma yoluna gitsin. Bu vasıfların bazıları şunlardır:

Konuşmacının; ehli-sünnet ve'l-cemaat yani: Kitap ve sünnet inancı doğrultusunda sahih bir itikada sahip, Peygamberin sünnetine bağlı, her türlü bidat ve hurafeden uzak, ifrat ve tefrite düşmeyip itidalle hareket eden kimse olması.

Sahih hadisleri ölçü alarak, zayıf ve uydurma hadislerden sakınması.

Toplum ve insan psikolojisi konusunda uzman, hastalık durumuna göre ilacı veren, insanların ihtiyaçlarını tespit edip buna göre tavır belirleyen bir yapıya sahip olması.

İmkânlar ölçüsünde hakkı dile getirip batıldan kaçınan, Allah'ın gazabını kazanmak pahasına insanların rızasını talep eden olmaması.

Çoğu zaman; çocuklara yönelik hazırlanmış dini kasetlerin; örneğin: küçük bir okuyucu tarafından okunan ayetlerin ezberlenmesi, islam edep ve terbiyesini dile getiren bir duanın veya güzel bir ilahinin öğrenilmesini sağlamada yavrularımızı ne denli iyi ve olumlu etkilediğini görürüz.

Bu sebeple; faydalı olan bu kasetleri bir dolapta düzenli ve tertipli bir şekilde muhafaza etmemiz; onlara ulaşmayı kolaylaştırdığı gibi, bir yandan da çocukların bu kasetlerle oynaması sonucu telef olmalarından korumuş oluruz. Diğer yandan faydalı olan bu tür kasetleri dinledikten sonra, onları bir başkasına hediye veya ödünç vermek suretiyle yayılmasına çalışmamız gerekir. Ayrıca mutfakta bulunan radyo veya teyp ev hanımı için oldukça yararlı olduğu gibi, yatak odasında bulunacak bu tur bir cihazın; vaktimizin son saatine kadar zamanı değerlendirmek açısından faydalı olduğunu bilmemiz gerekir.

11. Tavsiye:

Salih İnsanları, Seçkin Kimseleri ve İlim Talebelerini Eve Davet Etmek

Kuran-ı kerimde Nuh Peygamber (a.s.) bir duasında şöyle der: “Rabbim! Beni, ana-babamı, iman etmiş olarak evime girenleri, iman eden erkekleri ve iman eden kadınları bağışla, zalimlerin de ancak helakını artır.” (Nuh: 28). (Tefsirlerde; Hz. Nuh’un evinden maksadın, mescidi veya gemisi de olabileceği belirtilmektedir.)

Bilinmelidir ki; iman ehli kimselerin senin evine girmeleri evin nurunu artırır. Onların konuşmaları, soru sormaları ve ilmi tartışmalarıyla birçok açıdan fayda sağlanır. Tıpkı üzerinde güzel koku taşıyan kimse gibi, o güzel koku senin de nasibin olur. Ya o koku senin burnuna gelir, ya da ondan satın almak suretiyle ondan istifade edersin. Çocukların, kardeşlerin, babaların bir arada oturmaları, kadınların ise bir perde arkasından yapılan o faydalı sohbet ve ilmi tartışmaları duymaları elbette ki bunda herkes için bir yarar vardır. Şu bir gerçektir ki; evine hayırlı bir insanı getirdiğin zaman, evi; kötü birinin oraya girip tahrip etmesinden korumuş olursun.

12. Tavsiye:

Dini Hükümleri Öğretmek Ve Uygulamak

Bu hükümlerin başında şunlar gelir:

Evde Namaz Kılmak

Erkeğe gelince; Peygamber (s.a.v.) onun hakkında şöyle der: “Farz olanı hariç, kişinin kıldığı en faziletli namaz evinde kıldığı namazdır.” (Buhari, el-Feth no: 731).

Erkekler için bir özür bulunmadığı sürece camide namaz kılmaları gerekir. Yine peygamber (s.a.v.) şöyle buyurur: “Kişinin evde kıldığı nafil namaz, insanların yanında kıldığı nafil namazdan daha hayırlıdır. Tıpkı cemaatle kıldığı namazının tek başına kıldığı namazından üstün olduğu gibi.” (İbn Ebi Şeybe; Sahihu’l-Cami’: 2953). Kadına gelince; evin iç odalarının birinde kılması daha evladır. Zira bu konuda Peygamber (s.a.v.) şöyle der: “Kadınlar için en efdal namaz; evlerinin iç kısımlarındaki köşelerden birinde kıldıkları namazdır.” (Taberani; Sahihu’l-Cami’: 3311)

Kişinin; bir başkasına evinde imamlık yapmaması ve izni olmadan ev sahibinin yerine oturmaması gerekir. Efendimiz (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: “Kişiye evinde imamlık yapılmaz, eve çağrıldığında, ev sahibinin izni olmadan onun yerine oturmamalıdır” (Tirmizi, hadis no:

2772). Bu hadisin anlamı şudur: Gelen misafir ev sahibinden daha iyi Ku’ran okusa bile imamlık için onun önüne geçmez. Veya bir mescit de bulunuyorlarsa, bir başkası o mescidin imamı olan kimsenin önüne geçip imamlık yapmaz. Yine bunun gibi; ev sahibinin izni olmadan misafirin ev sahibine ait olan yatak, karyola veya sandalyesine oturmaz.

Eve Girerken İzin İstemek

Allah (c.c.) Kur’an-ı kerimde şöyle buyurur: “Ey iman edenler! Kendi evinizden başka evlere, geldiğinizi fark ettirip (izin alıp) ev halkına selam vermedikçe girmeyin. Bu sizin için daha iyidir; herhalde bunu düşünüp anlarsınız. Orada hiçbir kimse bulamadınızsa, size izin verilinceye kadar oraya girmeyin. Eğer size, “geri dönün” denilirse, hemen dönün. Çünkü bu sizin için daha nezih bir davranıştır. Allah yaptığınızı bilir.” (Nur: 27, 28).

Diğer bir ayette ise Allah şöyle buyurur: “Evlere kapılarından girin” (Bakara: 189).

— İçerisinde kimsenin bulunmadığı evlere izinsiz girmenin caiz olması için, evin misafirler için tahsis edilmesi veya oraya giren kişinin bir eşyasının bulunması gibi, bir ihtiyaca binaen

girilmiş olmasına bağlıdır. Allah şöyle buyurur: “İçinde kendinize ait eşyanın bulunduğu oturulmayan evlere girmenizde herhangi bir sakınca yoktur. Allah, sizin açığa vurduklarınızı da, gizlediklerinizi de bilir.” (Nur: 29).

— Akraba ve dostlara ait olan evlerde yemek yemenin, yine akraba ve arkadaşlara ait evlerin anahtarını yanında bulunduran kimse- nin bu akraba ve dostların evinden yemek yemesinde bir sakıncanın olmayışı; ev sahiplerinin bu kimsenin orada yemek yemesinden rahatsız olmayışlarına bağlıdır. Allah (c.c.) şöyle buyurur: “Âmâya güçlük yoktur; topala güçlük yoktur; hastaya da güçlük yoktur. (Bunlara yapamayacakları yük yüklenmez. Yani; yapamadıklarından dolayı günahkâr olmazlar.) Sizin için de, gerek kendi evlerinizden, gerekse babalarınızın evlerinden, annelerinizin evlerinizden, erkek kardeşlerinizin evlerinden, amcalarınızın evlerinden, dayılarınızın evlerinden, teyzelerinizin evlerinden veya anahtarlarını uhdenizde bulundurduğunuz yerlerden yahut dostlarınızın evlerinden yemenizde bir sakınca yoktur. Toplu veya ayrı ayrı yemenizde de bir sakınca yoktur.” (Nur: 61).

— İslam; çocuk ve hizmetçilerin; hoş olmayan bir manzara ile karşılaşmamaları için

izinsiz olarak ebeveynin yatak odalarına mutut olan uyku saatlerinde; sabah namazından önce, öğle istirahatları sırasında, bir de yatsı namazından sonra girmelerini yasaklamıştır. Bu vakitler dışındaki saatlerde, gözleri nahoş bir şey görse bile bunun bir günahı yoktur. Çünkü bu üç vakit dışındaki saatler; genellikle çocukların gezindikleri ve engellenmelerinin zor olduğu bir vakittir. Allah Teala Nur süresinde şöyle buyurur: “Ey müminler! Ellerinizi altında bulunan (köle ve cariyeleriniz) ve içinizden henüz erginlik çağına girmemiş olanlar, sabah namazından önce, öğleyin soyduğunuz vakit ve yatsı namazından sonra (yanınıza gireceklerinde) sizden üç defa izin istesinler. Bunlar, mahrem (kapanmamış) halde bulunabileceğiniz üç vakittir. Bu vakitlerin dışında ne sizin için ne de onlar için bir mahzur yoktur. Birbirinizin yanına girip çıkabilirsiniz. İşte Allah ayetleri size böyle açıklar. Allah her şeyi bilendir, hüküm ve hikmet sahibidir.” (Nur: 58).

— İzinleri olmadan başkalarına ait evlere bakmanın haram oluşu: Peygamber (s.a.v.) bu konuda şöyle buyurmuştur: “İzinsiz olarak başkasının evine baktığı için gözü oyulan kimsenin; ne alacağı bir diyeti var ne de uygulanacak bir kısasa sahiptir.” (Ahmet, Müsnet: 2/385; Sahihu'l-Cami':6064).

— Kesin olarak boşanmamış, kocasına tekrar dönme durumunda olan bir kadının; iddet müddeti boyunca, nafakasının verilmesi şartıyla, evinden çıkmaması ve çıkarılması gerekir. Allah (c.c.) şöyle buyurur: “Ey Peygamber! Kadınları boşayacağınızda, onları iddetlerini gözeterek boşayın ve iddeti de sayın. Rabbiniz olan Allah’tan korkun. Apaçık bir hayâsızlık yapmaları hali bir yana, onları evlerinden çıkarmayın, kendileri de çıkmassınlar. Bunlar Allah’ın sınırlarıdır. Kim Allah’ın sınırlarını aşarsa, şüphesiz kendine zulmetmiş olur. Bilemezsin, olur ki Allah, bundan sonra bir durum ortaya çıkarıverir.” (Talak:1).

— Erkeğin; geçimsiz olan eşini, uyarmak amacıyla evde veya evin dışında bir yerde yatakta ayrı bırakmak suretiyle ondan uzak durması. Evin içinde kadını yatakta yalnız bırakmanın delili şu ayet-i kerimedir: “Onları yataklarda yalnız bırakın” (Nisa:34). Evin dışında bir yerde kadını yatağında yalnız bırakmanın delili ise; Buhari’nin “Kitabu’t-talak "ıyla” bahsinde zikrettiği gibi; Peygamber (s.a.v.); hanımlarını yataklarında yalnız bırakarak, onlara ait odaların dışında, evinin bir bölümünde geceleme olayı ile sabittir.

— Evde tek başına gecelememek: İbn Ömer (r.a.): Peygamber (s.a.v.)’in yalnızlıktan sakındırarak; kişinin tek başına gecelemesini

veya tek başına yolculuğa çıkmasını yasakladığını söyler. (Ahmet, Müsnet: 2/91). Bu yasağın sebebi ise; tek başına olmanın, korkuya, düşman saldırısına, hırsızlık veya herhangi bir hastalığa maruz kalmamak içindir. Zira kişi ile birlikte bir arkadaşının olması; düşman saldırısına veya olabilecek bir hırsızlık girişimine karşı caydırıcı olabileceği gibi; aynı zamanda herhangi bir hastalığa karşı müdahalede bulunmak veya ilk yardımı sağlamak için de önemlidir.(Fethü'r- Rabbani: 5/64).

— Düşmemek için, etrafında koruluk bulunmayan damın üzerinde uyamamak: Bu konuda da Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: “Kim etrafında koruma duvarı bulunmayan bir damda uyur, başına bir iş gelirse sorumluluğu kendisine aittir.” (Ebu Davud, es-Sünen: 5041). Zira uyuyan kişi farkında olmadan uykusunda sağa sola döner. Etrafında koruma duvarı veya bir perde bulunmayan bir çatıda uyuyan kimseyi düşmekten alıkoyan bir engel bulunmadığı için düşüp ölebilir. Bu durumda hiç kimse onun ölümünden sorumlu tutulmayacağı için kanı heder olur. Zira bu tavrı ile ölüme karşı sebepleri işlemeyi ve kendini Allah'ın korumasına teslim etmeyi ihmal etmiştir.

— Ev kedileri bir kaptan içtikleri veya bir yemekten yedikleri takdirde onu kirletmiş olmazlar: Abdullah b. Ebi Katade rivayet ettiğine

göre; abdest almak için babasına ayrılan su kabından kedi içince babası o su ile abdest almaya devam etti. Kendisine: Ey Eba Ketade! O kabdan kedi içti denilmesi üzerine şöyle dedi: Ben Peygamber (s.a.v.)'in şöyle dediğini işittim: “Kedi ev halkından sayılır, o sık sık yanınıza girip çıkar.” (Ahmed, Müsned: 309/5; Sahihu'l-Cami': 3694). Bir başka rivayette ise: “onlar necaset değildir, sık sık yanınıza girip çıkarlar”denilmiştir. (Ahmet, Müsned: 309/5; Sahihu'l-Cami': 2437).

Evde Toplantılar Yapmak

13. Tavsiye:

Aile İşlerinin Tartışıldığı Toplantılar Düzenlemek

Allah (c.c.) Şöyle buyurur: “Onların işleri, aralarında danışma ilemdir.” (Şura: 38). Aile fertleri fırsat buldukça; ailenin iç ve dış meselelerini görüşmek amacıyla bir araya gelmeleri; ailenin sağlam yapısını korumak, kendi içindeki yardım ve dayanışma dinamizmini sağlamak açısından önemli bir meseledir. Şüphesiz ki Allah katında birinci derecede sorumlu kişi; Al-

lah'ın kendisine evin idaresini yüklediği ve karar sahibi kıldığı aile reisidir. Aile reisi bu sorumluluğu yüklenmekle birlikte; özellikle çocuklar büyüdülerinde bu sorumluluğu onlarla paylaşması, görüş ve düşüncelerini belirtmelerine fırsat vererek eğitilmeleri ve sorumluluklarını idrak etmeleri cihetiyle onları bu sorumluluğa dâhil etmelidir. Zira fertler; soruldukları vakit görüş ve düşüncelerini belirtmelerinin aile açısından önemli ve değerli olduğu kanaatini taşımaları onları mutlu edecektir. Örneğin: Tatile çıkarken, hacca giderken, ramazan ayında umre yaparken, akraba ziyaretlerinde bulunurken, gezi ve seyahat yaparken, düğün ve ziyafetlere katılırken, başka bir eve taşınırken, yardımda bulunmak amacıyla mahalle fakirlerinin listesini çıkarıp onlara yemek gönderirken, hayırlı bir proje hazırlarken, bütün bu konularda onların görüş ve düşüncelerinden yararlanmak gerekir. Ayrıca; aile sorunlarını tartışmak, akrabalarla ilgili sorunları gidermek gibi pek çok konuda onların görüş ve kanaatleri sorulmalıdır.

Burada büyük önem taşıyan bir diğer toplantıya da işaret etmekte yarar vardır. O da anne-baba ve çocuklar arasında yapılan ikili oturum ve toplantılardır. Çünkü akıl ve baliğ olan bazı gençlerin bir kısım problemleri ancak bu ikili ve karşılıklı oturumda yapılan sohbet ve konuşma ile çözüme kavuşur. Baba çocuğu ile baş başa, ikili bir oturumda; buluş çağı ile ilgili,

akıl baliğ olma ile ilgili hükümler ile; gençleri ilgilendiren meseleleri birebir ona açıklamalıdır. Aynı şekilde anne de; kız çocuğunun ihtiyaç duyduğu dini meseleleri bire bir karşılıklı bir ortamda ona aktarmalı ve bu yaşta karşılaşaabilecekleri problemleri çözmeye ona yardımcı olmalıdır. Anne ve baba konuşmalarına: “...ben de senin yaşında iken” gibi ibarelerle söze başlamaları sözlerinin kabul görmesini etkili kılacaktır. Anne ve babalar tarafından bu gibi ikili buluşma ve konuşmalar ihmal edilip yapılmadığı takdirde, bu gençlerin, problemlerini bazı kötü arkadaşlara açmalarına yol açacak, sonuçta bundan da büyük kötülükler meydana gelecektir.

14. Tavsiye:

Çocukların Önünde Ailevi Tartışmalara Girmemek

Bir gurup insanın bir arada aynı evde yaşayıp da aralarında ta bir takım sorunların olmaması çok nadirdir. Ancak barış içinde yaşamak daha hayırlı olduğu gibi, hakka dönmek de daha büyük bir fazilettir. Ancak evin ahengini sarsan, içyapısına zarar veren bir şey var ki, o da aile fertlerinin önünde bir takım tartışma ve münakaşalara girmektir. Bu durumda aile kendi içinde iki veya daha fazla guruba ayrılarak top-

lulukları dağılır. Ayrıca bu durum başta küçük çocuklar olmak üzere psikolojik olarak onları etkiler. Babanın çocuğuna: Annenle konuşmayacaksın, annenin de aynı şekilde çocuğa: Babanla konuşmayacaksın dediği bir aile ortamını düşünün. Bu durumda çocuk psikolojik bir bunalım ve girdaba gireceği gibi, evin diğer fertleri de hepsi sıkıntı içinde yaşamış olurlar. O halde evde ihtilaf çıkarmamaya dikkat edelim. Her hangi bir ihtilaf ateşi çıkması halinde onu hemen söndürelim. Ve Allah'tan her zaman kalplerimizi ve gönüllerimizi birleştirmesini dileyelim.

15. Tavsiye:

Din ve Ahlak Yönünden Dürüst Olmayan Kimselerin Eve Alınmaması

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Kötü arkadaş körükçüye benzer”. (Ebu Davud: 4829). Buhari'nin rivayetinde ise: “Demircinin körüğü ya elbiseni ya evini yakar, ya da onun kötü kokusu sana gelir.” (Buhari, Fethu'l-Bari: 4/323). Yani: Allah Teala ortaya atılan veya çıkarılan fitne ve fesatlar sebebiyle evini yakar. Nice fitne ve fesat sahibi kimseler aile içindeki düşmanlıkları çıkarmaya sebep olmuş ve karı-koca arasını ayırmıştır. Kadını kocasına karşı kıskırtan veya

kocayı kadına karşı kıskırtan, baba ile çocuklar arasındaki düşmanlığı körükleyen kimseye Allah lanet etsin. Evlerde rastlanan büyü, karşılaşılan hırsızlık olayları, ahlakın bozulması gibi kötü davranışlar, din ve ahlak yönünden dürüst olmayan kimselerin eve girip çıkması sebebiyledir. Bu gibi kimseler; ister kadın, ister erkek, ister komşu, isterse dostluk kisvesine burunmuş kimseler olsun, bunların eve girmelerine asla izin verilmemesi gerekir. Bazı insanlar hayâ edip utandıkları için; bu gibi kimseleri kapıda görünce, fitne ve fesat için geldiklerini bildiği halde içeriye girmelerine izin verir. Tabi ki kadın da bu olup bitenlere karşı duyarlı davranmalı ve sorumluluğun büyük kısmının kendisine ait olduğunu bilmelidir. Peygamber (s.a.v.) “Ey insanlar! En kutsal gününüz hangisidir? diye sordu ve bunu üç defa tekrarladı. İnsanlar: Hacc-ı Ekber günüdür dediler. Sonra Peygamber (s.a.v.) o gün okuduğu hutbesinde: Kadınlarınız üzerindeki haklarınıza gelince onların; sevmediğiniz ve hoşlanmadığınız kimselere yaptıklarınızı çığnetmemeleri ve bu kimselerin evlerinize girmelerine izin vermemeleridir” diye buyurdu. (Tirmizi: 1163; Diğerleri; Amr b. Ahves'ten: Sahihu'-l Cami'de: 7880).

Ey Müslüman kadını! Kocan veya baban; fitne çıkarmasından endişe ettikleri komşu kadınlardan birinin senin evine girip çıkmasını istemiyorlarsa, bu tutumlarından dolayı sakın on-

lara karşı alınganlık duyma. Eşlerine yapamayacakları şeyi yüklemek suretiyle seninle başka kadınlar arasında bir kıyaslama yapıldığı takdirde akıllı ve azimli olmayı elden bırakma. Kocanın evine gelen arkadaşlarının ona kötü şeyleri güzel göstermeye çalıştıklarını gördüğün vakit ona güzel tavsiyelerde bulunmak yine senin görevidir.

Yuvayı Kontrol Etmek

İmkân dâhilinde evde bulunmaya çalış. Zira aile reisinin evde bulunması işlerin düzene konması açısından önemli olduğu gibi, aile fertlerini kontrol ederek onları eğitmesi ve durumlarını düzeltmeye çalışması açısından da önemlidir. Bazı insanların yanında ise esas olan evden çıkmalarıdır. Ancak gideceği bir bulamazsa o zaman eve döner. Bu ise yanlış bir davranıştır. Şayet aile reisinin evden çıkması her hangi bir ibadet veya salih bir ameli işlemeye yönelik ise bu durumda dengeyi koruması gerekir. Şayet evden çıkmasının sebebi günah işlemeye, vakitleri boşa harcamaya veya dünya işleri ile gereksiz olarak oyalanmadan ibaret ise; bu durumda, gereksiz buluşma ve meşguliyetlerini azaltması gerekir. Aile fertlerini ihmal edip eğlence yerlerinde vakit geçiren kimselerin yaptıkları ise ne kötüdür... Allah düşmanlarının yaptıkları plan-

ların arkasından koşup bunları uygulamak zorunda değiliz. Aşağıdaki paragraf haddi zatında ibret verici bir cümledir. 1923 yılında düzenlenen Fransa Büyük Mason Teşkilatının yayın organında şu ifadelere yer verilmiştir: “Ferdi aileden koparmak için ahlakı temelden ve kökten sarsmanız gerekir. Çünkü gönüller aile bağlarının koparılıp haram olan işlere yönelmeye meyleder. Bunu yaparken de, aileye karşı yapılması gereken sorumluluktan kurtulup kahvelerde serbestçe laf ve kahkaha ile vakit geçirmesini ister”.

16. Tavsiye:

Aile Fertlerinin Durumlarını İzlerken Dikkatli Davranmak

— Senin çocuklarının arkadaşları kimlerdir?

— Daha önce onları tanıyıp tanıştığın oldu mu?

— Ev dışında çocukların onlardan ne kazanıyorlar?

— Kız çocuğun evden çıkarken nereye gidiyor ve kimlerle çıkıyor?

Bazı babalar çocuklarının yanında; iğrenç fotoğrafların, müstehcen filmlerin, hatta Allah korusun uyuşturucuların bulunduğunu bilemez. Diğer bazıları da; kızının hizmetçi ile çarşıya çıktığında hizmetçinin şoförün yanında beklediğini, kendisinin de randevulaştığı bir şeytanla buluşmaya gittiğini veya kötü bir arkadaşının yanına varıp sigara içmeye ve onunla eğlenmeye gittiğini bilemez. Çocuklarını elden kaçıran bu kimseler bilsinler ki; kendileri kıyamet gününün büyük azap ve dehşetinden kaçamayacaklardır. “Allah kıyamet günü her sorumlu konumda olan kimseye idaresi altındakileri nasıl idare ettiğini, onlara karşı hak ve sorumluluğunu yerine getirip getirmediğini, aile fertlerine karşı görevini yapıp yapmadığına varıncaya kadar soracaktır.” (Nesai: 292; İbn Mace de Enes (r.a.) dan, Sahihu’l-Cami’:1775; Sahih hadisler dizisi: 1636).

Burada Önemli Bir Nokta Vardır

- Bu kontrolün gizli yapılması gerekir.
- Terör havasını estirmek için değil.
- Çocukların güven duygusunun kaybolduğu hissine kapılmamaları gerekir.

— Çocuklara yapılan tavsiye ve cezalandırmalar, yaş ve seviyelerine uygun olarak, hastalık derecesine göre yapılmalıdır.

— Baba katı titizlikten ve çocuğun nefeslerini saymak gibi aşırı hassasiyetten sakınmalıdır.

Bana birisi anlattı: Bir baba çocuklarının işlediği bütün suç ve hataları ayrıntılı bir şekilde yanındaki bilgisayarda kaydetmişti. Onlardan birisi herhangi bir suç işlediği zaman onu çağırıp kendisi ile ilgili siteyi açar, geçmiş ve hazırda yaptığı bütün suçları kendisine gösterirdi.

Bu noktada bir açıklama yapmamız gerekir: Biz şirket çalıştırmıyoruz. Baba da kötülükleri yazmakla görevli bir melek değildir. Bu ve benzeri aile reislerinin; terbiye ve eğitimin nasıl yapıldığını bilmeleri için İslam'ın temel kaynaklarını bolca okumaları gerekir.

Buna karşılık bazı kimseler daha tanıyorum ki; onların da bu konudaki bakış açıları şöyledir: Çocuk hata işleyip bu hatasını görmedikçe ikna olmaz gerekçesi ile kesinlikle ona müdahale edilmez. Zira hata işleyen çocuk daha sonra yaptığı hatayı kendisi görecektir. Bu yanlış düşünce de batı felsefesinden süt emmenin bir sonucu ve hürriyet anlayışının kötüye kullanıp suiistimal edilmesinden başka bir şey değil-

dir. Bu yanlış düşünce ve inanç sebebiyle hem baba hem de yavru bu tür yanlış algılamının kurbanı olmuşlardır.

Bazıları da; kendi iddia ve kanaatine göre çocuk nefret etmesin diye ipi büsbütün çocuğun eline bırakır ve şöyle der: sevgisini kazanmak için bırak istediğini yapsın.

Bazısı da geçmişte babasından gördüğü şiddete tepki olarak onu tamamen serbest bırakarak çocuğuna karşı tamamen her şeyin aksini yapması gerektiğini zanneder.

Bazısı da: bırakın kız ve erkek çocukları gençliklerini istedikleri gibi yaşasınlar ve eğlen-sinler diyecek kadar alçalır. Bu gibi kimseler; çocuklarının kıyamet gününde yakalarına asılıp: “Baba! neden günah işlememize fırsat verip bizi uyarmadın?” diye hesap soracaklarını düşün-müyorlar mı?

17. Tavsiye:

Yuvada Bulunan Küçük Çocuklara Önem Vermek

Bu meselenin birkaç yönü vardır, şöyle ki:

— Çocuklara Kur'an-ı ve dini hikâyeleri ezberletmek: Çocuklarını toplayıp onlara Kur'an okumalarını, dini bilgileri bir takım hediyeler sunarak öğretirse gerçekten en güzel şeyi yapmış olur. Birçok küçük çocuk, babalarının her cuma günü okudukları ve tekrarladıkları Kehf suresini ezberledikleri bir gerçektir.

— Çocuklara; islam inancının temel kurallarını içine alan bazı cümleleri öğretmek, örneğin: “Sen Allah'ın dinini korursan o da seni korur”. Ayrıca: yemek, uyku, selam vermek, hapsirme, izin istemek gibi konularla ilgili bazı dua ve zikirleri öğretmek. Bazı dini hikâye ve öyküleri anlatmanın çocuklar üzerinde ne denli olumlu etki yaptığı açık bir gerçektir.

Bu hikâyelerin bazıları şunlardır: Hz. Nuh peygamberin ve yaşadığı tufanın hikâyesi, Hz. İbrahim peygamberin putları kırması ve ateşe atılması hikâyesi, Hz. Musa peygamberin Firavun'dan kurtulması ve Firav'nın suda boğulması hikâyesi, Hz. Yunus peygamberin balığın karnına düşme hikâyesi, Hz. Yusuf peygamberin özet olarak hikâyesi, Hz. Muhammed'in peygamber olarak gönderilmesi ve hicreti, Bedir ve Handek savaşları, ayrıca devesine kaksızlık edip onu inciten adamın hikayesi, Salihlerin hikayesi, Hz. Ömer'in çadırda aç duran kadın ve çocukları ile olan hikayesi; Ashab-ı Uhdud ve “Nun” suresindeki Cennet Ehlinin hikayeleri,

Mağarada bulunan üç kişinin hikayesi gibi, daha pek çok salih kimselerin hikayelerini özet olarak, sade ve basit bir üslupla, bazı küçük açıklamalarda bulunarak anlatmak. İnanca aykırı, aynı zamanda pek çok hurafe ile dolu, çocukların iç dünyasını etkileyen, ürküterek korkaklık ve çekingenlik meydana getiren hikâyeleri okumaktan bizi uzaklaştıracaktır.

Çocukları Başiboş Bırakmamak:

— Böyle yapıldığı takdirde, çocuklar kötü bir takım sözlerle ve kötü ahlakla eve döneceklerdir. Bunun yerine akraba ve komşu çocuklarından bazılarını seçerek eve çağırıp onlarla oynamalarını sağlamak daha iyidir.

Onlara Faydalı ve Teselli Verici Oyunlar Seçmek

— Çocukların; oyuncaklarını istedikleri tertip ve düzende dizmeleri için onlara oyun odası ve özel dolaplar sağlamak. Çalgı aletleri, üzerinde haç işareti bulunan oyuncaklar ile tavla gibi oyunculardan sakındırmak gerekir. En güzeli onlara; marangozluk, elektronik, mekanik ve faydalı bazı bilgisayar oyunları gibi bir hobi köşesi oluşturmaktır. Bu vesile ile burada; ekran üzerinde kadın fotoğrafını en çirkin şek-

liyle gösteren bazı pornografik veya kumar oyunlarını içeren bilgisayar sidilerinin son derece tehlikeli birer araç olduğuna işaret ederek bunlardan sakındırmak istiyoruz.

Erkek ve Kız Çocukların Yataklarını Birbirinden Ayırmak

Bu konu inançlı kimselerle diğerlerinin yuvaları konusunda gösterdikleri hassasiyet farkını gösterir.

Çocuklarla Şakalaşmak

Peygamber (s.a.v.) çocuklarla şakalaşır onların başlarını okşardı. Onları çağırırken de latife ile çağırır, meyveyi ilk önce küçüğüne verir. Aşağıdaki iki örnek Efendimiz (s.a.v.)'in torunları Hasan ve Hüseyin ile olan şaka ve latifelerini göstermektedir. Ebu Hureyre (r.a.) şöyle anlatıyor: “Peygamber (s.a.v.) Hasan ile Hüseyin’e dilini çıkarır, çocuk dilin kırmızılığını görünce ona doğru koşar, onu çeker ve gülerdi”. (Ebu’s-Şeyh bu hadisi Peygamber (s.a.v.)’in ahlak ve adabı bahsinde rivayet etmiştir. Sahih hadisler dizisi no: 70).

Ya'la b. Murre anlatıyor: Peygamber (s.a.v.) ile birlikte çıktık, yemeğe davet edildik. Seyir halinde giderken Hasan'ın yolda oynadığını gördük. Peygamber (s.a.v.) onu görünce, topluluğun önüne geçti ve Hasan'a doğru koşarak ellerini açtı. Çocuk ise şuraya buraya koşmaya başladı. Peygamber (s.a.v.) gülümseyerek onu tuttu ve bir elini çenesinin altına, diğerini ise başının üstüne koydu ve onu öptü. (Buhari, Edebu'l-Müfred:364; Sahih İbn Mace: 1/29).

18.Tavsiye:

Uyku ve İş Saatlerini Düzenlemek

Bazı evler vardır ki tıpkı otel gibidir. Orada oturan ferler çok az karşılaşır ve nerede ise birbirlerini tanımazlar. Bu evlerde yaşayan çocuklar istedikleri vakit yemek yer, istedikleri zaman da uyurlar. Bunların ne uyku düzenleri var, ne de vaktin kıymetini bilip onu tanzim ederler. Geceyi uykusuz geçirdikleri gibi, yedikleri yemeğin üzerine bir yemek daha ilave ederler. Bu düzensizlik ve başıboşluk; aile arasındaki bağların gevşemesine vakit ve gayretlerin boşa tükenmesine yol açtığı gibi, içeride ise beraberrinde tutarsızlığı getirir. Mazereti olan kimselelerin mazeretleri elbette kabul edilir. Örneğin: öğrencilerin okula giriş ve çıkış saatleri, kız ve er-

kek durumlarına göre değişebildiği gibi; memur, işçi ve iş sahiplerinin durumları da farklıdır. Ne var ki her kesin durumu böyle değildir. Bir ailede fertlerin tamamının toplu olarak bir arada sofraya oturup yemek yemeleri, bu sayede birbirlerinin durumlarını görüp hal ve hatırlarını sormaları ve faydalı bazı tartışmalarda bulunmaları son derece güzel bir şeydir.

O halde aile reisinin; evden çıkış ve eve dönüş saatlerini belirleme hususunda son derece kararlı ve tutarlı olmalıdır. Özellikle de henüz güven vermeyen küçük çocuklar açısından - yaşları veya akıllarının küçük olmaları değişmez.-bu noktaya dikkat etmek gerekir.

19.Tavsiye:

Kadının Ev Dışındaki Vakitlerini Takvime Bağlanmak

İslam dininin bütün hükümleri bir birini tamamlayıcı mahiyettedir. Allah (c.c.) kadınlara şu ayetle hitap ederken: “evlerinizde oturun” (Ahzab:33), onların harcamalarını da; kati bir emir olarak eş veya babalarına yüklemiştir.

Asıl olan; ihtiyaç bulunmadıkça kadının ev dışındaki işlerde çalışmamasıdır. Musa (a.s.);

Salih olan adamın iki kızını suyun başında davarlarını sulamak için beklerken görünce onların her ikisine sordu ve: “derdiniz nedir? Dedi. Şöyle cevap verdiler: çobanlar sulayıp çekilmeden biz (onların içine sokulup hayvanlarımızı) sulamayız; babamız da çok yaşlıdır.” (Kasas: 23).

Bu kadın; söylediği bu sözle, ev dışında bir sıkıntı ile karşılaşmamak ve nefsini korumak için eve dönmek gerektiğini dile getirmiştir.

Ancak ne var ki; birinci ve ikinci dünya savaşlarından sonra, erkeklerde meydana gelen boşluğu doldurmak amacıyla günümüzde kadınları çalıştırmaya ihtiyaç duyan çağdaş küfür zihniyeti, savaşların tahrip ettiği yerleri tekrar imar etmenin zorlaştığını görünce, kadını bozmak amacıyla sinsi planlarını devreye koymuş, arkasından kadının özgürleşmesi ve haklarının korunması sesleri yükselmiştir. Kadın dışarıya çıkıp işe girmesi ile birlikte toplumun bozulması meydana gelmiştir.

Müslüman bir çevrede kadının çalışma şart ve sebepleri batıdakinden farklıdır. Müslüman fert eşini himaye ederek ona gerekli harcamaları yapmasına rağmen, kadının özgürleşme hareketi talepleri hız kazanmış, bu talepler tek başına yurt dışına okumaya gitme boyutuna kadar gelmiştir. Bunun sonucunda da almış ol-

duğu diplomalarının boşa gitmemesi için çalışması gerektiği taleplerini açıkça vurgulamıştır. Aksi takdirde İslam toplumlarının kadının bu boyutta, geniş çaplı çalışma içine girmesine ihtiyacı yoktur. İş bulamayan pek çok erkek bulunduğu halde, sürekli olarak kadınlara yönelik iş alanları açmak bunun açık delillerinden biridir.

“Bu geniş boyutta” ifadesini kullanırken, kadının dini ölçüler dairesinde belirli şart ve ortamlarda, örneğin: eğitim-öğretim, hemşirelik, doktorluk gibi alanlarda çalışması gerektiğini ve bunun bir ihtiyaç olduğunu kastettiğimizi bildirmek içindir. Başta söylediklerimizin sebebine gelince; birçok kadının; ihtiyaçları olmadığı halde iş ve çalışmaya çıkma arzularının olduğunu görmemizden dolayıdır. Bazen çok basit ücretler mukabilinde dahi çalıştıklarına şahit oluyoruz. Zira söz konusu bu kadınlar; ihtiyaçları olmasa bile, çalıştıkları yer onlara layık olmasa dahi mutlaka çalışmaları ve dışarı çıkmaları gerektiğine inanmaktalar. İşte bu sebeple de beklenmedik büyük fitneler meydana gelmektedir.

İslam’ın; kadının çalışması meselesine bakış açısı ile laisizmin bakış açısı arasındaki ana fark şudur. İslam kadına, Kur’an ifadesi ile: “evlerinizde oturun” prensibi ile yaklaşmakta, ihtiyaçlarını gidermek için dışarı çıkmaları gerektiğinde ise; “ihtiyaçlarınızı görmemiz için dı-

şarıya çıkmanıza izin verilmiştir” ilkesi ile yaklaşmasıdır. Laisizmin bu konuya yaklaşımı ise; her ortamda kadının dışarı çıkabileceği esastır ilkesini benimsemesidir.

Adil olarak konuşmak gerekirse şunu söylemeliyiz: kadının çalışması gerçekten bir ihtiyaçtan kaynaklanabilir: Örneğin: kocası öldükten sonra evin geçiminden sorumlu olması, babasının çalışamaz durumda olması gibi sebeplerden, kadın çalışmak zorunda kalabilir. Hatta İslami kurallara dayanmadığı için bazı ülkelerde kadın eşi ile birlikte evin ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla çalışmaya mecbur olur. Bu sebeple de evlenecek olan erkek çalışan kadınla evlenmeyi istemekte, bazıları ise nikâh akdinde bile kadının çalışmasını şart koşmaktadır.

Sonuç olarak şunu diyoruz: Kadının çalışması; eğitim-öğretimle insanları Allah'ın yoluna davet etmesi, çocuğu olmayan bir kadının kendi şahsi ihtiyaçlarını karşılaması gibi bir ihtiyaçtan dolayı olabilir.

Kadının Dışarıda Çalışmasını Kısıtlayan Sebepler

Kadının dışarıda çalışmasını kısıtlayan sebeplerin başında, dinen sakıncalı olan bir or-

tamın bulunması gelmektedir. Bu da kısaca şöyledir: Kadınların erkekler arasına karışmaları, onlarla haram olan halvet ortamında bulunmaları, onlar için koku sürüp makyaj yapmaları, süs ve ziynetlerini kendilerine haram olan yabancı erkeklere göstermeleri. Bu gibi davranış ve ortamlar fuhuşla sonuçlanabilir.

Diğer bazı sakıncalar da şöyledir: Kocanın hakkını yerine getirememesi, ev işlerini ihmal etmesi, çocuklarına gereken ilgi ve alakayı gösterme konusunda görevini yapmaması. İşte bu hususlar meselenin ana noktalarıdır.

İşin temelinde ise; sorumluluk açısından erkeğin önceliğine dayalı bir yuvanın oluşması mefhumunun kadın tarafından tanınmaması ve göz ardı edilmesi. Örneğin: Kocasını ile aynı derecede veya daha yüksek diploma taşıdığını ve ondan daha yüksek bir maaşla çalışan bir kadını düşünelim. “Haddizatında bu meselede hiçbir sakınca yoktur”. Böyle bir kadın yeteri derecede kocasına olan ihtiyacını sergileyecek ve ona ideal anlamda itaat edecek mi? Yoksa kocasına ihtiyaç duymadığı için bazı problemlerin meydana gelmesine ve yuvayı temelden sarsmaya sebep mi olacak? Tabii ki Allah'ın kendilerine hayır dileyip bu anlattıklarımızdan müstesna olan hanımlar her zaman mevcuttur. İşte; çalışan kadına ve yuvaya harcama yapma meselesi sonu gelmeyen bir problemdir.

Sebeplerden biri de; kadının yaratılışında var olan bedeni zayıflık ile psikolojik ve sinirsel yapısının çalışmaya müsait olmayışıdır.

Çalışan kadınla ilgili, yarar ve zarar durumunu bu kısa şekilde açıkladıktan sonra şunu diyebiliriz: Bu konuda mutlaka Allah'tan korkup, meseleleri İslam hukukunun mizamı ile tartarak kadının hangi hallerde dışarıya çıkmasının caiz olduğunu, hangi hallerde caiz olmadığını bilmek gerekir. Ayrıca dünyevi bazı kazançlar bizi hak yoldan saptırarak basiretimizi almamalıdır. Kadına yapılacak tavsiye onun ve yuvasının yararınadır. Kocanın da her türlü intikam uygulamalarından arınıp, eşinin malını haksız yere yememesi lazımdır.

20. Tavsiye:

Yuvanın Sırlarını Muhafaza Etmek

Bu da şu işleri kapsar:

1. Kadından faydalanma ile ilgili sırları yaymamak.
2. Aile içindeki ihtilafları dışarıya sızdırmamak.

3. Yuvaya veya aile fertlerinden birine zararı dokunacak bir meseleyi açığa vurmamak.

Birinci mesele:

Bu noktanın haramlığına gelince; bu meselenin delili Peygamber (s.a.v.)'in şu hadisidir: kıyamet günü Allah katında en kötü konumda olan kişi, karı-koca bir birleriyle birleşmek suretiyle haşır-neşir olduktan sonra, aralarındaki bu sırrı dışarıya yayan erkektir. Kur'an bu hususta: "Vaktiyle siz birbirinizle haşır-neşir olduğunuz" (Nisa: 21) ifadesini kullanarak bu noktaya temas etmiştir.

Bu meselenin haramlığını bildiren hadislerden biri de; Esmâ Bint Yezit'in rivayet ettiği hadistir. Erkek ve kadınlar Peygamberin yanında oturdukları bir sırada kendisi de Peygamberin yanında bulunuyordu. Esmâ; Efendimiz (s.a.v.)'in şöyle dediğini rivayet eder. İçinizde bir kısım erkekler hanımı ile yaptıkları şeyi, bir kısım kadın da kocası ile yaptıklarını başkalarına anlatırlar. Oradakiler bir anda sessizliğe büründüler. Ben: evet ey Allah'ın Resulü, bazı kadınlar bunu yaptıkları gibi, bazı erkekler de bunu yapıyorlar dedim. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: "Böyle bir şey yapmayın. Zira bunu yapan kişinin durumu; yolda dışı bir

şeytanı bulup insanların gözü önünde onunla cima yapan erkek şeytanın durumu gibidir.” (İmam Ahmet: 6/457). Ebu Davut’un rivayetinde ise, Peygamber (s.a.v.): “içinizde; eşi ile birleştiği vakit kapısını kapatıp üzerine örtüsünü alarak Allah’ın örtüsü ile örtünen yok mudur? Diye sordu. Var ey Allah’ın Resulü dediler. Allah Resulü peki: sonra bu adam oturup, insanlara ben eşimle şöyle yaptım, böyle yaptım der mi? Bunun üzerine her kes sustu. Efendimiz sonra kadınlara dönerek onlara da: sizden biriniz de böyle yapar mı? diye sordu. Onlar da ses çıkarmadılar. Bu arada Peygamberi görmek ve konuşmasını işitmek için genç bir kız bulunduğu yerden dizleri üzerine kalkarak başını yukarı kaldırdı ve: Ey Allah’ın Resulü! Kadınlar da erkekler de bu dediklerinizi yapıyorlar dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.): bu neye benzer biliyor musunuz? dedi ve sonra ekledi: Bu durum; yolda giderken dişi bir şeytan erkek bir şeytanla karşılaşmış insanların gözü önünde onunla temasta bulunmaya benzer dedi”. (Ebu Davud, Sünen: 2/627), Sahihu’l-Cami’: 7037).

İkinci mesele

Aile içindeki ihtilafları dışarıya sızdırmamak. Bu durum çoğu zaman problemi daha da artırır ve içinden çıkılmaz hale getirir. Dışa-

rıdan bazı kimselerin aile içindeki ihtilaflara müdahalesi ise çoğu zaman işi daha da sıkıntılı hale getirir. Biri birine herkesten daha çok yakın olan iki tarafın görüşme yoluyla kendi aralarında doğrudan meselelerini çözmeleri daha evladır. Ancak iki taraf aralarındaki meselelerini çözmede aciz kalıp altından kalkamazlarsa o zaman zorunlu olarak bir aracının devreye girmesi gerekir. Bu durumda Allah'ın emri gereği hareket etmek zorundayız. Allah (c.c.) şöyle buyuruyor: “Eğer karı-kocanın aralarının açılmasından korkarsanız, erkeğin ailesinden bir hakem ve kadının ailesinden bir hakem gönderin. Bunlar barıştırmak isterlerse Allah aralarını bulur.” (Nisa: 35).

Üçüncü mesele

— Egemenliğini her kese dikte ederek-eve veya aile fertlerinden birine zarar vermek. Bu da doğru değildir. Zira Peygamber (s.a.v.)in şu sözü ile çelişmektedir. “İslamda ne zarar vermek, ne de zarara uğramak vardır”. (Ahmet, 1/313; Sahih hadisler dizisi:250). Bu durumun misali şu ayetin tefsirinde açıklanmıştır. “Allah inkâr edenlere, Nuh’un karısı ile Lut’un karısını misal verdi. Bu ikisi, kullarımızdan iki salih kişinin nikâhları altında iken onlara hainlik ettiler.” (Tahrir: 10). İbn Kesir bu ayetin tefsirinde

şu açıklamaya yer vermiştir: “Nuh’un hanımı Nuh’un sırlarına vakıftı. Birisi Nuh’a iman edince hemen durumu Nuh’un kavminden olan zalim ve diktatörlere haber veriyordu. Lut’un hanımına gelince; o da: Lut Peygamber evine bir misafir çağırdığında, şehirde kötülük yapan kimselere bunu hemen haber ederdi. Yani; gelip o misafirlere fuhuş yapmalarını söylerdi.” (İbn Kesir Tefsiri: 8/198).

Yuvada Ahlak

21. Tavsiye:

Yuvada Yumuşak Ahlakı Yaymak

Hız. Aişe (r.Anha) Peygamber (s.a.v.)in şöyle buyurduğunu rivayet eder: “Allah (c.c.) bir yuvaya hayır dilerse oraya yumuşak ahlak ve davranışı hakim kılar.” (Ahmed, Müsned: 6/71); Sahihu’l-Cami’:303).

Bir diğer rivayette ise şöyle denmiştir: “Allah bir yuvayı severse aralarında sevecenliği yayar.” (İbn Ebi Dünya ve diğer hadisçiler rivayet etmişlerdir. Sahihu’l-Cami’: 1704). Yani bu yuvadaki fertler birbirlerine şefkat ve merhamet ederler. Bu da yuvadaki mutluluğun sebepleri arasındadır. Gerek iki eş arasında gerekse ço-

cuklarla olan güzel ahlak ve yumuşak davranış son derece faydalıdır. Zira yumuşak davranışın sağladığı yararlı sonucu hiçbir zaman sertlik sağlayamaz. Peygamber (s.a.v.) bu konuda şöyle diyor: "Muhakkak ki Allah yumuşaklığı sever, yumuşak ahlak ve davranışla verdiği mükâfatı sertlik veya başka bir şeyle vermez." (Müslim, Kitabü'l-Birr Ve's-Sıla Ve'l-Adab: 2593).

22. Tavsiye:

Ev İşlerinde Aileye Yardımcı Olmak

Birçok erkek ev işlerini yapmaktan hoşlanmaz. Bir kısmı da böyle bir işi yapmak veya aile fertlerinin işlerine dalmak onların değerlerini düşürdüğünü veya buldukları konumlarını sarstığını zanneder.

Oysa Peygamber (s.a.v.) kendi elbisesini diker, ayakkabısını tamir eder, aynı zamanda erkeklerin evde yaptıkları işleri de yapardı." (İmam Ahmed, Müsned: 6/121; Sahihu'l-Cami': 4927).

Efendimizin bu gibi işleri yaptığını, eşi Hz. Aişe (r.Anha): Peygamber (s.a.v.) evde bulunduğu zamanlar ne yapardı? Sorusu ile karşılaştığında; bizzat kendi müşahedeleriyle gör-

düklerini bildirmekte ve nakletmektedir. Bir başka rivayette ise: "O da diğer insanlar gibi bir beşerdir. Elbiselerini temizler, koyunlarını sağar ve hizmetini kendisi görürdü." (İmam Ahmet, Müsned: 6/256; Sahih hadisler serisi no: 671). Efendimiz (s.a.v.) evde iken ne yapardı sorusuna Ayşe (r.Anha) validemiz şöyle cevap vermektedir: ailesine işlerinde yardımcı olurdu. Namaz vakti geldiğinde ise namaza giderdi." (Buhari, el-Feth: 2/162). Bizler de bunları yapmış olsak birçok fayda sağlamış oluruz:

Peygamber (s.a.v.)'e uymuş oluruz.

Ailemize yardım etmiş oluruz.

Mütevazı davranıp kibirlenmemiş oluruz.

Bazı erkekler; tencere ocakta, çocuk süt isteyerek ağlamakta olduğu halde; çocuğa bakmadığı gibi, yemeği bekleme konusunda az da olsa sabır göstermeyip eşinden derhal ve acele olarak yemeği hazırlamasını isterler. O halde bu hadis-i şerifler kulaklarımızda bir küpe olsun.

23. Tavsiye:

Aile ve Çocuklarla Şakalaşmak

Evde eş ve çocuklarla şakalaşıp onların gönüllerini almak, yuvada mutluluk ortamının oluşmasına ve yayılmasına sebep olur. Bundan dolayıdır ki Peygamber (s.a.v.) Cabir (r.a.)'ı bakire kızla evlenmeye teşvik ederek şu sözleriyle ona tavsiyede bulunmuştur: "Sevişip oynaşacağın birlikte gülüşeceğin bir kızla evlenseydin ya?" (Bu hadis Sahihayn'nın birçok yerinde zikredilmiştir. Ayrıca Buhari, Fethü'l-Bari: 9/121 de nakletmiştir).

Peygamber (s.a.v.) bir hadisinde şöyle buyurmuştur: "İçinde Allah anılmayan her şey oyun ve eğlencedir. Ancak dört şey bundan müstesnadır. Bu dört şeyden biri de: kişinin eşi ile şakalaşıp oynaşmasıdır..."Nesei, "Kadınlarla Davranış" bahsinde rivayet etmiştir. (Sahihu'l-Cami': 87). Bu nedenle Efendimiz (s.a.v.) eşi Aişe ile şakalaşır, onunla birlikte yıkanır. Hz. Aişe şöyle der: "ben ve Allah Resulü (s.a.v.) cünüp olduğumuz halde, aramızdaki bir kaptan birlikte yıkanır. Suyu aldığımda bazen ona: bana bırak, bana bırak derdim." (Müslim, Nevevi Şerhi: 4/6).

Peygamber (s.a.v.)'in çocuklarla şakalaşmasına gelince; bu konu oldukça bilinen bir husustur. Daha önce de değindiğimiz gibi, çoğu zaman Hasan ve Hüseyin'le şakalaşır. Bu nedendir ki; Peygamber (s.a.v.) bir seyahatten dönünce çocuklar onun bu dönüşünden oldukça

mutlu olup seviniyorlar, koşarak onu karşılamaya gidiyorlardı. Sahih hadiste şöyle rivayet edilmektedir: "Peygamber (s.a.v.) bir seyahatten dönünce ilk önce kendi ehl-i beti ile buluşur bir araya gelirdi." (Sahih Müslim: 4/1885-2772); Tuhfetu'l-Ahvezi Şerhi: 8/56) . Abdullah b. Cafer'in dediğine göre, Peygamber (s.a.v.) onları bağrına basardı. Abdullah şöyle der: "Efendimiz (s.a.v.) bir seyahatten dönünce ilk önce bizimle buluşurdu. Başta benimle, Hasan ve Hüseyin'le buluşurdu. Daha sonra Abdullah şöyle devam etti: Birimizi kucağına, diğerini ise arkasına alır ve bu şekilde Medine'ye girerdik." Sahih Müslim: 4/1885- 2772; Ayrıca bakınız: Ahvezi'nin şerhi: 8/5) .

Şimdi; Peygamberin evde aile fertlerine karşı sergilediği hal ile şakadan tamamen mahrum, ne şefkat ne de merhamet bulunmayan tasalı ve keyifsiz bir halı kıyaslayın. Kendi çocuklarını öpmenin; babanın heybet ve vakarı ile ters düştüğünü zanneden kimse bu hadisi okumalıdır: Ebu Hureyre (r.a.) rivayet ediyor: Peygamber (s.a.v.) torunu Hasan b. Ali'yi öptüğü sırada, el-Akre' b. Habis et-Temimi de orada oturuyordu. Akra' şöyle dedi: Benim on tana erkek çocuğum var, onlardan hiç birini öpmüş değilim dedi. Bunun üzerine Peygamber (s.a.v.) Akre'e baktı ve şöyle dedi: "merhamet etmeyen merhamet görmez".

24. Tavsiye:

Kötü Ahlak ve Davranışa Karşı Koymak

Bir yuvada bulunan hiçbir fert; yalan, gıybet, dedi-kodu gibi bazı kötü ahlak ve davranışlardan arınmış değildir. Ne var ki, mutlaka bu kötü ahlak ve davranışlara karşı koymak gerekir.

Bazı insanlar; bu durumlara şiddet uygulayarak karşı koymanın tek yol olduğunu zannederler. Aşağıda gelen hadis bu konuya ışık tutması açısından çocuk eğitimi için de önem arz etmektedir. Hz. Aişe (r.Anha) hadisi rivayet ederek şöyle ediyor: "Peygamber (s.a.v.); aile fertlerinden birinin yalan söylediğini görürse, tevbe edinceye kadar ondan yüz çevirirdi." (Ahmed, Müsned: 6/152). Hadis metni Sahih-u'l-Cami'de: 4675 noda zikredilmiştir.

Hadis-i şeriften anlaşıldığı gibi; böyle durumlarda yüz çevirmek suretiyle konuşmamak, iltifat göstermemek etkili bir ceza sayıldığı gibi, aynı zamanda şiddet uygulamaktan da daha etkili bir sonuç ortaya çıkarır.

25. Tavsiye:

(Kırbacı Aile Fertlerinin Göreceği Yere Asmak) (Ebu Nuaym, Hilye: 7/332; Sahih Hadisler Dizisi:1446.)

Cezaya ima etmek yoluyla terbiye edip eğitmek üstün eğitim araçları arasında sayılır. Bundan dolayı da kırbaç veya bastonu yuvanın görünen bir yerine asmak zikredilmiştir. Başka bir rivayette ise Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: “kırbacı ev halkının göreceği bir yere asın, zira bu durum onları terbiye edip eğitmek açısından daha yararlıdır.” (et-Taberi, 10/344-345; Sahih Hadisler Dizisi: 1447).

Cezalandırma aletinin asılı bulunması, kötü niyetli bazı kimseleri, bu cezadan nasiplemini almak korkusuyla bozgunculuk yapmaktan caydıracağı gibi, aynı zamanda onları edep ve güzel ahlaka bürünmelerine de yardımcı olur. İbn el-Enbari bu hadisin yorumunda şöyle der: Kırbacın asılmasıyla, dövme kastedilmemiştir, çünkü bunu kimseye emretmemiştir. Bu: Onların üzerinden terbiye ve eğitimi eksiltmeme anlamına gelmektedir” (Bkz.: el-Menavi Fey-zü'l-Kadir, 4/325).

Dövme işi terbiyede kesinlikle asıl olan şey değildir. Bu metoda ancak; eğitmede veya yapması gereken görevini yerine getirmeye yö-

neltmede başka araçların kalmadığı ve tükendiği bir zamanda başvurulur. Şu Ayet-i Kerimede belirtildiği gibi, Allah şöyle buyuruyor: “Baş kaldırmasından endişe ettiğiniz kadınlara öğüt verin, onları yataklarında yalnız bırakın ve (bunlarla yola gelmezlerse dövün.” (Nisa: 34). Eğitip yola getirmede bir sıra takip edilmelidir. Tıpkı bu hadiste belirtildiği gibi: “Çocuklarınız yedi yaşlarına geldiklerinde onlara namazı emredin. On yaşlarına vardıklarında şayet namaz kılmazlarsa onları terbiye amacıyla dövün.” Ebu Davud, Sünen: 344; İrvau’l-Galil: 1/266).

Gereksiz yere ve ihtiyaç olmadan dövme-ye kalkışmaya gelince; bu bir saldırı ve haddi aşmadır. Peygamber (s.a.v.) bir kadına tavsiyede bulunarak; omzundan asasını indirmeyen ve sürekli hanımını döven adamla evlenmemesini söylemiştir. Terbiye ve eğitimde batılların bazı teorilerini taklit ederek esas alan ve kesinlikle dövmeyi kabul etmeyen kimselere gelince; onların bu görüşü doğru olmadığı gibi dini hükümlere de aykırıdır.

Yuvada Dine Muhalif Şeylerin Bulunması

26.Tavsiye:

Mahrem olan akrabanın; yanında kocası olmayan kadının yanına girmekten sakınması.

27. Tavsiye:

Ailevi ziyaretlerde kadın ve erkeklerin ayrı oturmaları.

28. Tavsiye:

Yuvada çalışan hizmetçi ve şoförlerin tehlikesi

29. Tavsiye:

Kadın veya erkek olduğu belli olmayan (cinsiyeti belirsiz) kimselerin yuvadan çıkarılmaları.

30. Tavsiye:

Ekranların tehlikesinden sakınmak.

31. Tavsiye:

Telefon fitnesinden sakınmak

32. Tavsiye:

Batıl dinleri çağrıştıran her türlü simge veya işareti ortadan kaldırmak.

33. Tavsiye:

Canlılara ait şekil ve suretleri bulundurmamak

34. Tavsiye:

Yuvada sigara içmeyi yasaklayınız.

35. Tavsiye:

Evlerde köpek beslememek.

36. Tavsiye:

İçerden veya dışardan evi süslemekten sakınmak

37. Tavsiye:

Evin plan ve konumunu iyi seçmek. Şüphesiz ki Müslüman kişi, evini seçerken her ket-sen daha çok plan ve konumuna dikkat etmelidir. Evin konum ve planı ile ilgili birkaç noktayı açıklamakta yarar vardır.

Evin Konumu

Evin camiye yakın olması, zira bunda birçok fayda vardır. Örneğin: Ezan; namaz vak-

tinin girdiğini hatırlatır ve kişiyi namaz için uyandırır. Evin camiye yakınlığı, erkeğin camiye ve cemaate gitmesini kolaylaştırır. Kadınların ise hoparlörden çıkan Kuran seslerini, yapılan zikir ve duaları duymalarını sağlar. Küçük çocukları ise Kuran okuma ve ezberleme halkalarına katılmalarını sağlar.

Yuvanın; fasık kimselerin yer aldığı, gayri Müslimlerin oturduğu, ortasında kadın ve erkeklerin birlikte girdiği havuzun bulunduğu bir yerde olmamalı. Aynı şekilde mahremiyet açısından elverişli, gerekirse etrafı yüksek duvarla çevrili bir konumda olmalıdır.

Evin Planı

– Evin giriş kısmı ve oturma odaları, yabancı misafirlerin ziyaretleri göz önünde bulundurularak mahremiyete uygun düzenlenmelidir. Şayet bu düzenlenme mümkün olmazsa bir perde veya örtü ile bu mahremiyet sağlanmalıdır.

– Pencerelelere perde takılması: Pencerelelere takılacak perdelerin; içeride bulunan fertleri komşu evlerden, sokak veya caddeden geçenlere göstermeyecek şekilde, özellikle geceleyin ışık açık olduğu sırada dışarıdakilerin içerideki-leri görmeyeceği bir tarzda ayarlanmalıdır.

– Kullanma esnasında helâlar kıbleye karşı konulmamalıdır.

– Geniş ve lavabolarının çok olduğu mesken tercih edilmelidir. Zira bunun birçok nedeni vardır. Her şeyden önce, “Allah (c.c.) verdiği nimetini kulunun üzerinde görmeyi sever” (Tirmizi: 2819.).

Üç şey kişinin mutluluğuna, üç şey ise mutsuzluğuna delalet eder. Mutluluğa delalet edenler şunlardır: Birincisi: Saliha bir kadın ki; gördüğün zaman sana huzur ve mutluluk verir, yanında bulunmadığın zaman ise iffet ve namusunu korur ve senin malını muhafaza etme konusunda güven verir. İkincisi: Seni arkadaşlarından geri bırakmayan sur'atlı bir binek. Üçüncüsü: Lavabo ve helâ aksamı yeterli ve geniş olan bir evdir. Mutsuzluğa delalet eden şeyler ise; Birincisi: Senin yanında bulunduğu vakit sana rahatsızlık veren ve dili ile sana saldıran eş. Yanından ayrılırsan iffet ve namusunu muhafaza edip, malını koruma konusunda sana güven vermez. İkincisi: Yavaş hareket eden bir binektir ki; hızlanması için kırbaçlarsan seni yorar, kendi haline bırakırsan seni arkadaşlarından geri bırakır. Üçüncüsü ise: Helâ ve lavabo aksamı yetersiz olan bir evdir”. (el-Hakim, 3/263; Sahihü'l-Cami': 3056).

İmkânlar nispetinde evin; güneş alan, havadar olan sağlıklı bir ortamda olmasına dikkat edilmelidir.

38. Tavsiye:

Ev Almadan Önce Komşu Almak

Öneminden dolayı bu meseleyi bir az ayrıntılı ele almak istiyoruz.

Evlerin birbirine yakın olması, daire ve apartman nizamı ile toplu konut sistemi sebebiyle günümüzde komşunun komşuyu büyük ölçüde etkilediği bilinen bir gerçektir.

Peygamber (s.a.v.) hadisinde dört şeyin mutluluk, dört şeyin de mutsuzluk vesilesi olduğunu bildirmiştir: Mutluluk veren bu dört şeyden bir tanesinin; iyi komşu olduğunu; mutsuzluk veren dört şeyden bir tanesinin de kötü komşu olduğunu haber vermiştir. (Ebu Nuaym; Hilye: 8/388; Sahihu'l-Cami': 887). Kötü komşunun tehlikesine dikkatleri çekmek için, Efendimiz (s.a.v.) dualarında şöyle demiştir: "Allahım! İkamet ettiğim yerde evime yakın olan kötü komşudan sana sığınırım". Göçebedeki komşuya gelince o sürekli aynı yerde ikamet etmez,

belirli sürelerle ev değiştirir. (el-Hakim: 1/532); Sahihu'l-Cami': 1290).

Efendimiz (s.a.v.) aynı zamanda Müslümanların da kötü komşudan Allah'a sığınmalarını haber ederek şöyle buyurmuştur: " İkametgâh yerindeki kötü komşudan Allah'a sığın, Göçebedeki komşu ise zamanla bulunduğu yerden göçer ve komşuluğundan ayrılır. (Buhari, Edebü'l-Müfret: 117. Bu rivayet: Sahihu'l-Cami' 2967 noda zikredilmiştir).

Kötü komşunun çocuklar ve eşler üzerinde ne kadar kötü etki yaptığını, onlardan yana meydana gelen sıkıntı ve huzursuzlukları burada anlatırsak konu uzamış olur. Dolayısı ile az önce zikredilen hadisleri göz önünde bulundursak bu meselede ibret almaya yeterlidir.

İlmi bir çözüm olarak; huzur ve mutluluklarını düşünen bazı kimseler, kendilerine maddi bir takım külfetlere yol açsa bile, evlerini iyi komşuların yer aldığı yerlerden kiralar veya satın alırlar. Çünkü iyi komşu para ile ölçülmez.

39. Tavsiye:

Yuvarın Huzurunu Sağlayacak Ortam

Dünya hayatımızda; sahip olduğumuz çeşitli nimetlere baktığımızda, işlerimizi kolaylık ve rahatlıkla yapmamızı sağlayan pek çok nime-tin Allah tarafından bize ikram edildiği görülecektir. Klima, buzdolabı, çamaşır ve bulaşık makinesi v.s. gibi araç-gereçler bize hem zaman kazandırmakta hem de işlerimizin kolay ve rahat yapılmasına yardımcı olmaktadır. Bu sebeple; israf ve sıkıntıya gitmeden imkân dâhilinde bu aletlere sahip olmak hikmetli davranışın bir gereğidir. Ancak bu ortamı oluşturmaya çalışırken sahip olmamız gereken faydalı şeylerle, ihtiyaç duyulmayan gereksiz şeylere sahip olmayı birbirinden ayırmak gerekir.

Yuvaya önem vermemizi gerektiren bir nokta da; evde arızalı ve bozuk olan alet ve cihazları tamir edip bakımını yapmaktır. Bazı insanlar bu gibi konuları ihmal ettiklerinden; eşleri, içinde haşarat ve böceklerin dolaştığı, toz ve toprağın bulunduğu, kötü kokuların yayıldığı, kırık cisimlerin, yırtık sergilerin yer aldığı evlerden şikâyetçi olurlar.

Bu gibi şeylerin yuvanın huzurunu kaçıracağı, bir takım aile içi ve sağlık problemlerini de beraberinde getirdiği muhakkaktır. Akıllı kimse bunlara fırsat vermez.

40. Tavsiye:

Aile Fertlerinin Sağlığı İçin Gereken Tedbirleri Almak

“Peygamber (s.a.v.), aile fertlerinden birisi rahatsız olduğu zaman ona (Nas ve Felak Surelerini) okur ve üfürürdü.” (Müslim: 2192). Yine Efendimiz (s.a.v.)’in aile fertlerinden biri hastalandığında onlara çorba yapılmasını emreder ve bu çorba onlara içirilirdi. Ve şöyle derdi: “Sizden biriniz yüzünü yıkadığında rahatlık hissettiği gibi; çorba da hastanın moralini yükseltir, gönlünü ferahlatır.” (Tirmizi, no:2039); Sahihu’l-Cami’: 4646).

Koruyucu Tedbirler ve Sağlık Önlemleri

Peygamber (s.a.v.) şöyle buyurdu: “Akşamladığınızda çocuklarınız, dışarıda ortalıklarda dolaşmasın. Çünkü şeytanlar bu vakitte etrafa dağılır. Akşam saati biraz geçtikten sonra dışarıya çıksınlar. Kapılarınızı kapalı tutun, Allah’ın adını anın, kullandığınız kapların kapaklarını Allah’ın ismini anarak kapatın, lambalarınızı da söndürün.” (Buhari, el-Feth:10/88–89). Müslim’in rivayetinde ise: “Kapılarınızı kapatınız, kullandığınız kapların üzerini örtünüz,

lambalarınızı söndürünüz, içerisinde içecek bulunan kapların kapağını iyice kapatınız. Çünkü şeytan kapalı olan bir kapıyı, üzerinde kapağı bulunan bir kabı, ağzı bağlı olan bir torbayı açmaz. Fare ve benzeri bir hayvan, yanan bir mum veya lambayı devirmek suretiyle evinizin yanmasına sebebiyet verebilir.” (İmam Ahmed, Müsned: 3/301; Sahihu'l-Cami': 1081). Bu nedenle Efendimiz (s.a.v.): “Uyuduğunuz vakit evinizde yanmakta olan ateş bırakmayın” buyurdu. (Buhari, el-Feth:11/85). Her şeyin en iyisini Allah bilir.

Salât ve selam Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.v.)'e, onun aile ve ashabına olsun.